

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1957-1958.

19 FEBRUARI 1958.

WETSONTWERP betreffende de wederzijdse rechten en plichten van de echtgenoten.

VERSLAG NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE ⁽¹⁾, UITGEBRACHT DOOR DE HEER TAHON.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN.

Uw Commissie voor de Justitie is viermaal bijeengekomen — op 11 december 1957, 15, 22 en 29 januari 1958 — om het wetsontwerp betreffende de wederzijdse rechten en plichten van de echtgenoten te onderzoeken.

De eerste vergadering werd bijna geheel in beslag genomen door de uiteenzetting van de Minister, de tweede door de algemene beraadslaging. De andere twee vergaderingen liepen over het onderzoek der artikelen.

⁽¹⁾ Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Joris.

A. — Leden : de heren Charpentier, De Gryse, Mevr. De Riemaecker-Legot, de heren du Bus de Warnaffe, Fimmers, Gendebien, Hermans, Lambotte, Lefère, Mertens de Wilmars, Robyns. — Daman, Deruelles, Hossey, Housiaux, Mevr. Lambert, de heren Merlot (Joseph-Jean), Messinne, Pierson, Rombaut, Mevr. Vanderveken-Van de Plas. — de heren Janssens, Tahon.

B. — Plaatsvervangende leden : de heren De Vleeschauwer, Kiebooms, Lefère, Lefèvre (Théodore), Meyers, Wigny. — Bohy, Mevr. Fontaine-Borquet, de heren Soudan, Tielemans (François), Vangraefscheppe, — Cooremans.

Zie :

811 (1957-1958) :

- N° 1 : Ontwerp door de Senaat overgezonden.
- N° 2, 3 en 4 : Amendementen.

Chambre des Représentants

SESSION 1957-1958.

19 FÉVRIER 1958.

PROJET DE LOI relatif aux droits et devoirs respectifs des époux.

RAPPORT FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE LA JUSTICE ⁽¹⁾, PAR M. TAHON.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre Commission de la Justice s'est réunie quatre fois — les 11 décembre 1957, 15, 22 et 29 janvier 1958 — pour étudier le projet de loi relatif aux droits et devoirs respectifs des époux.

La première séance a été principalement consacrée à l'exposé de M. le Ministre et la seconde à la discussion générale. Les deux dernières réunions ont porté sur les examens des articles.

⁽¹⁾ Composition de la Commission :

Président : M. Joris.

A. — Membres : MM. Charpentier, De Gryse, Mme De Riemaecker-Legot, MM. du Bus de Warnaffe, Fimmers, Gendebien, Hermans, Lambotte, Lefère, Mertens de Wilmars, Robyns. — Daman, Deruelles, Hossey, Housiaux, Mme Lambert, MM. Merlot (Joseph-Jean), Messinne, Pierson, Rombaut, Mme Vanderveken-Van de Plas. — MM. Janssens, Tahon.

B. — Membres suppléants : MM. De Vleeschauwer, Kiebooms, Lefère, Lefèvre (Théodore), Meyers, Wigny. — Bohy, Mme Fontaine-Borquet, MM. Soudan, Tielemans (François), Vangraefscheppe. — Cooremans.

Voir :

811 (1957-1958) :

- N° 1 : Projet transmis par le Sénat.
- N° 2, 3 et 4 : Amendements.

Uiteenzetting van de Minister.

Het U voorgelegde ontwerp werd op 21 december 1956 door de Regering ter tafel gelegd in de Senaat overeenkomstig de regeringsverklaring van 5 mei 1954, waarin de burgerlijke gelijkheid aan de gehuwde vrouwen was beloofd.

Het werd enigermate gewijzigd en door de Senaat, op 1 stem en 1 onthouding na, eenparig goedgekeurd.

Het ontwerp heeft ten doel de kloof tussen het recht en de feiten op te heffen.

Volgens het Burgerlijk Wetboek behoort de gehuwde vrouw tot de handelingsonbekwamen. Haar persoon staat onder het gezag van de man. De gemeenrechtelijke huwelijkse voorwaarden, de wettelijke gemeenschap, verscherpen deze ongelijkheid nog meer.

Hoewel de gehuwde vrouw echter in rechte in een minderwaardige positie ten opzichte van de man staat, is dit in feite niet meer het geval.

Zowel gehuwde als ongehuwde vrouwen vervullen op eervolle wijze dezelfde taken als de mannen.

Het staat buiten kijf dat hun rol in het economische, sociale en intellectuele leven van onze moderne samenleving belangrijker wordt.

De feiten eisen dus een wijziging van het recht.

De juridische ontvoogding van de gehuwde vrouw veronderstelt de wijziging van de wederzijdse rechten en plichten van de echtgenoten en van hun huwelijkse voorwaarden.

De hervorming van de huwelijkse voorwaarden is echter zo ingewikkeld, dat zij de dringend geworpen bevestiging van het eenvoudig grondbeginsel van de rechtsgelijkheid van de gehuwde vrouw op de lange baan dreigde te schuiven.

Daarom heeft men er de voorkeur aan gegeven, naar het voorbeeld van de Franse wetgever, twee ontwerpen op te maken. Dit eerste ontwerp betreffende de rechten en plichten van de echtgenoten moet dus worden beschouwd als het eerste luik van een diptiek voor de juridische ontvoogding van de gehuwde vrouw. Het zal zijn doel pas ten volle bereiken na de hervorming van de huwelijkse voorwaarden ⁽¹⁾.

Niettemin heeft dit ontwerp reeds verstrekkende gevolgen, aangezien het de beginselen die de rechtstoestand van de echtgenoten regelen, omkeert.

Weliswaar brengt het ontwerp geen wijzigingen in de gewone gevolgen van het huwelijk (samenwoning, getrouwheid, hulp en bijstand), maar door de gelijkheid van de echtgenoten te bevestigen heft het de beginselen van het gezag van de man en van de handelingsonbekwaamheid van de vrouw op.

De afschaffing van het gezag van de man brengt de opheffing mee van de plicht van gehoorzaamheid van de vrouw en van de macht van de man over de persoon zelf van zijn vrouw.

Uit de afschaffing van de handelingsonbekwaamheid van de vrouw vloeit de afschaffing voort van verschillende machtigingen van de man, waaraan de vrouw onderworpen was.

⁽¹⁾ Een voorontwerp van wet tot wijziging van de huwelijksvermogensstelsels werd op 23 januari 1957 door de Ministerraad goedgekeurd. Het wordt thans bestudeerd door de afdeling wetgeving van de Raad van State.

Exposé de M. le Ministre.

Le projet soumis a été déposé le 21 décembre 1956 par le Gouvernement sur le bureau du Sénat conformément à la déclaration gouvernementale du 5 mai 1954 promettant l'égalité civile aux femmes mariées.

Amendé quelque peu, il a été voté par le Sénat à l'unanimité moins 1 voix et 1 abstention.

Le projet tend à combler le fossé qui existe entre le droit et les faits.

Le code civil range les femmes mariées parmi les incapables. Sa personne est soumise à l'autorité du mari. Le régime matrimonial de droit commun, la communauté légale renforce davantage cette inégalité.

Mais si en droit la femme mariée est inférieure à l'homme, dans la réalité elle ne l'est plus.

Mariées ou non, les femmes remplissent avec honneur des tâches identiques à celles des hommes.

Leur rôle grandissant dans la vie économique, sociale, intellectuelle de notre société moderne est incontestable.

Les faits commandent donc une modification du droit.

L'émancipation juridique de la femme mariée suppose la modification des droits et devoirs respectifs des époux et de leurs régimes matrimoniaux.

Mais la complexité de la réforme des régimes matrimoniaux risquait de retarder encore l'affirmation devenue urgente du principe fondamental et simple de l'égalité juridique de la femme mariée.

Aussi, à l'exemple du législateur français, a-t-il paru préférable d'établir deux projets. Ce premier projet sur les droits et devoirs des époux doit donc être considéré comme le premier volet d'un dyptique consacré à l'émancipation juridique de la femme mariée. Il ne sera pleinement efficace qu'après la réforme des régimes matrimoniaux ⁽¹⁾.

Néanmoins les conséquences du présent projet sont déjà fort importantes, puisqu'il renverse les principes qui régissent la condition des époux.

Le projet certes ne change pas les conséquences naturelles du mariage (cohabitation, fidélité, secours et assistance) mais en consacrant l'égalité des époux, il supprime les principes de la puissance maritale et de l'incapacité de la femme.

La suppression de la puissance maritale entraîne la suppression du devoir d'obéissance de la femme et du contrôle du mari sur la personne même de sa femme.

La suppression de l'incapacité de la femme entraîne la suppression des diverses autorisations maritales auxquelles la femme était soumise.

⁽¹⁾ Un avant-projet de loi portant modification des régimes matrimoniaux a été approuvé par le Conseil des Ministres le 23 janvier 1957. Il est actuellement à l'examen de la section de législation du Conseil d'Etat.

De gelijkheid van de echtgenoten in het huwelijk vereist ten slotte de instelling van rechtsmiddelen om te vermijden dat een echtgenoot misbruik zou maken van zijn rechten.

Er worden drie rechtsmiddelen ingesteld. Zij hebben betrekking op het recht om een beroep, een nijverheids- of een handelsbedrijvigheid uit te oefenen, op het gebruik van de naam van de echtgenoot in beroeps- of handelszaken en op de keuze van de echtelijke verblijfplaats.

Met betrekking tot deze keuze behoudt de man echter een grotere invloed.

Buiten deze nieuwe beginselen brengt het ontwerp belangrijke technische verbeteringen aan in twee nieuwigheden die de wet van 20 juli 1932 in de rechten en plichten van de echtgenoten had ingevoerd.

In de eerste plaats zal de bijdrage van de echtgenoten in de lasten van het huishouden beter verzekerd zijn, dank zij de uitbreiding van de bevoegdheid van de vrederechter.

Verder kan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, wanneer een van de echtgenoten op ernstige wijze een van zijn plichten verzuimt, de vervreemding van de al dan niet gemeenschappelijke roerende of onroerende goederen verbieden, om de rechten van de echtgenoot en van de kinderen te vrijwaren.

Er wordt een speciale procedure ingesteld die de wet van 1932 vergeten had in te richten. Bovendien worden de openbaarmaking en de sancties aanzienlijk verbeterd.

Ten slotte bevat het ontwerp een reeks intrekkingen en enkele tijdelijke bepalingen, die van kracht blijven totdat de huwelijksvoorwaarden zullen zijn hervormd.

Algemene beraadslaging.

Uw Commissie heeft eerst van gedachten gewisseld over de invloed van een verzoek tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed op de beslissing van de vrederechter inzake bijdrage in de lasten van het huishouden. Een dergelijk verzoek verhindert de rechter machtiging te verlenen om sommen te ontvangen of verplicht hem deze machtiging in te trekken ⁽¹⁾.

Om dit bezwaar te vermijden heeft de Senaat in artikel 3 van het overgemaakte ontwerp de volgende tekst ingevoegd, ter aanvulling van artikel 268 van het Burgerlijk Wetboek: « Artikel 218, tweede lid, is toepasselijk op de uitvoering van de voorlopige maatregelen inzake verplichting tot onderhoud ».

Deze bepaling heeft geen voldoening geschonken aan de Commissie, die van mening was dat zij op flagrante wijze indruist tegen de wet van 25 maart 1876 betreffende de bevoegdheid.

De heer Charpentier heeft een amendement ingediend dat beter beantwoordt aan de wensen van uw Commissie.

Vervolgens, na tussenkomst van de Minister, kwam het haar voor dat de beraadslaging liep over twee verschillende kwesties die afzonderlijk moesten worden behandeld, omdat zij aan verschillende wensen beantwoorden.

Eerst en vooral wenst uw Commissie aan de oneerlijke echtgenoot de mogelijkheid te ontnemen voortaan nog door het instellen van een verzoek tot echtscheiding te ontsnappen aan de uitvoering van de maatregelen, door de vrederechter genomen inzake de verplichting, bij te dragen in de lasten van het huishouden.

L'égalité des époux au sein du mariage provoque enfin l'organisation de recours judiciaires pour éviter qu'un époux n'abuse de ses droits.

Trois recours sont prévus. Ils concernent le droit d'exercer une profession, une industrie ou un commerce, l'usage du nom du conjoint en matière professionnelle ou commerciale et le choix de la résidence conjugale.

Au sujet de ce choix, le mari garde toutefois une certaine prépondérance.

En plus de ces principes nouveaux le projet ajoute d'importantes améliorations techniques à deux innovations que la loi du 20 juillet 1932 avait apportées aux droits et devoirs des époux.

Tout d'abord la contribution des époux aux charges du ménage sera mieux assurée par l'extension des pouvoirs accordés au juge de paix.

Ensuite lorsqu'un des époux manquera gravement à l'un de ses devoirs le président du tribunal de première instance pourra interdire l'aliénation des biens mobiliers ou immobiliers qu'ils soient communs ou non, en vue d'assurer la sauvegarde des droits du conjoint et des enfants.

Une procédure spéciale est prévue que la loi de 1932 avait omis d'organiser. En outre la publicité et la sanction de ces mesures sont considérablement renforcées.

Finalement le projet énumère une série d'abrogations et prévoit une série de dispositions temporaires qui resteront en vigueur jusqu'à la réforme des régimes matrimoniaux.

Discussion générale.

Votre Commission a d'abord discuté des effets du dépôt d'une requête en divorce ou en séparation de corps sur la décision du juge de paix en matière de contribution aux charges du ménage. Pareille requête empêche le juge d'accorder l'autorisation de percevoir ou le contraint à retirer celle-ci ⁽¹⁾.

Pour pallier cet inconvénient le Sénat a inséré à l'article 3 du projet transmis le texte suivant complétant l'article 268 du Code civil: « L'article 218, deuxième alinéa, est applicable à l'exécution des mesures provisoires concernant l'obligation alimentaire ».

Cette disposition n'a pas satisfait votre Commission. Il lui a semblé qu'elle était en opposition flagrante avec la loi du 25 mars 1876 sur la compétence.

M. Charpentier a déposé un amendement plus conforme aux préoccupations de votre Commission.

Ensuite, sur l'intervention de M. le Ministre, il est apparu que la discussion portait sur deux questions différentes qu'il fallait traiter séparément parce qu'elles répondaient à des vœux différents.

Premièrement votre Commission souhaite que l'époux malhonnête ne puisse plus désormais se soustraire par le dépôt d'une requête en divorce à l'exécution des mesures prises par le juge de paix en matière de contribution aux charges du ménage.

⁽¹⁾ Renard, R.-C.-J., 1957, blz. 70, 71.

⁽¹⁾ Renard, R.-C.-J., 1957, pp. 70, 71.

In de tweede plaats heeft ze aan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg het recht willen verlenen, om gedurende het echtscheidingsproces voorlopige maatregelen uit te vaardigen van dezelfde aard als die welke de vrederechter kan nemen ten aanzien van de verplichting, bij te dragen in de lasten van het huishouden.

Om aan deze verlangens tegemoet te komen stelt uw Commissie voor in het ontwerp twee teksten in te voegen: een in het eerste artikel van het ontwerp, tot aanvulling van artikel 219 van het Burgerlijk Wetboek, en een in artikel 3 van het ontwerp, tot aanvulling van artikel 268 van het Burgerlijk Wetboek.

Om de uiteenzetting te vergemakkelijken worden deze nieuwe teksten toegevoegd bij de bespreking van de artikelen waarop zij betrekking hebben.

Vervolgens werd van gedachten gewisseld over het begrip van de man, gezinshoofd.

Een commissielid komt op tegen de weglating van het woord « gezinshoofd », dat in het Regeringsontwerp voorkwam. Al zal de man niet langer gezag hebben over de vrouw, toch moet hij, volgens spreker, het hoofd blijven van het gezin, en hoofd van de kinderen.

De Minister antwoordt dat de Senaat met algemene stemmen het bedoelde woord uit artikel 213 heeft weggelaten. Dit artikel geeft aan de man een zekere invloed bij de keuze van de echtelijke verblijfplaats.

Het woord « gezinshoofd » kwam hier slechts toevallig voor en had geen enkel juridisch gevolg.

Verder dient te worden opgemerkt dat het ontwerp artikel 373 van het Burgerlijk Wetboek niet opheft, krachtens hetwelk alleen de vader gedurende het huwelijk het gezag uitoefent over de kinderen.

Maar indien de man niet meer het hoofd van het gezin is, kan het huishoudelijk mandaat van de vrouw dan nog worden verantwoord?

Hierop antwoordt de Minister dat dit huishoudelijk mandaat verantwoord is door de noodwendigheden van het dagelijks leven en dat het op zeer oude tradities berust.

Bovendien zal de vrouw, in afwachting van de hervorming van de huwelijkse voorwaarden, dit huishoudelijk mandaat zeker blijven uitoefenen, aangezien de man verder verantwoordelijk blijft voor de gemeenschap.

Met het oog op de duidelijkheid van de tekst stelt uw Commissie ten slotte voor dat in de regel alle werkwoorden in de tegenwoordige tijd zouden worden gebruikt. De toekomstige tijd moet een uitzondering blijven.

Bespreking der artikelen.

Eerste artikel.

Dit artikel wijzigt de artikelen 212 tot 226bis van het Burgerlijk Wetboek, d.w.z. het hoofdstuk betreffende de rechten en plichten van de echtgenoten (Boek I, Titel V, Hoofdstuk VI).

Uw Commissie heeft de artikelen 212 tot en met 216 in de voorgestelde vorm aangenomen.

Artikel 212 noemt de wederzijdse plichten van de echtgenoten op: samenwoning, getrouwheid, hulp en bijstand.

Artikel 213 handelt over de echtelijke verblijfplaats. De man beslist niet meer alleen over de plaats waar de samenwoningsplicht vervuld wordt.

Bij gebreke van overeenstemming hoort de keuze aan de man, maar de vrouw heeft het recht zich tot de

Deuxièmement elle souhaite accorder au président du tribunal de première instance, la faculté de prendre pendant l'instance en divorce, à titre de mesures provisoires, des mesures analogues à celles conférées au juge de paix pour assurer la contribution aux charges du ménage.

Répondant à ces deux soucis votre Commission propose d'inscrire dans le projet deux textes: l'un à l'article premier du projet complétant l'article 219 du Code civil, l'autre à l'article 3 du projet s'ajoutant à l'article 268 du Code civil.

Pour clarifier l'exposé, le commentaire de ces deux nouveaux textes figurera à l'examen des articles auxquels ils sont rattachés.

Ensuite la discussion a porté sur la notion du mari, chef de famille.

Un commissaire s'est plaint de la disparition des mots « chef de famille » qui se trouvaient dans le projet du Gouvernement. Selon lui si le mari cesse d'être le chef de la femme, il doit rester le chef de la famille, il doit rester le chef des enfants.

M. le Ministre répond que le Sénat unanime a supprimé ces mots à l'article 213. Cet article donne au mari une certaine prédominance dans le choix de la résidence conjugale.

Les mots « chef de famille » y figuraient en incidente et n'avaient aucune conséquence juridique.

En outre, il faut souligner que le projet n'abroge pas l'article 373 du Code civil en vertu duquel le père seul exerce l'autorité sur les enfants durant le mariage.

Le mari n'étant plus le chef du ménage, le mandat domestique de la femme mariée peut-il encore se justifier?

A cette question, M. le Ministre répond que le mandat domestique trouve sa justification dans les nécessités de la vie courante et qu'il existe en vertu de très anciennes coutumes.

De plus, jusqu'à la réforme des régimes matrimoniaux, la femme continuera certainement à bénéficier du mandat domestique puisque le mari continuera à être responsable de la communauté.

Enfin votre Commission propose pour la clarté du texte que tous les verbes figurent en règle générale au présent. Le futur doit être l'exception.

Examen des articles.

Article premier.

Cet article modifie les articles 212 à 226bis du Code civil c'est-à-dire le chapitre relatif aux droits et devoirs des époux (Livre I, Titre V, Chapitre VI).

Votre Commission a adopté tels quels les articles 212 à 216 inclus.

L'article 212 énonce les devoirs réciproques des époux: cohabitation, fidélité, secours et assistance.

L'article 213 traite de la résidence conjugale. Le mari n'est plus seul à décider du lieu où s'accomplira le devoir de cohabitation.

En cas de désaccord, le choix appartient au mari, mais la femme a un droit de recours devant le tribunal de pre-

rechtbank van eerste aanleg te wenden. Deze tekst schaft het recht niet af voor de vrouw of voor de man een afzonderlijke verblijfplaats aan te vragen indien zij daartoe wettige redenen hebben.

Ten slotte zal het nieuwe begrip van echtelijke verblijfplaats een gunstige weerslag hebben inzake de bevoegdheid *ratione loci*. De gezinsgeschillen zullen voortaan kunnen beslecht worden door de rechtbanken van de laatste echtelijke verblijfplaats, dit wil zeggen de laatste plaats waar de echtgenoten samengewoond hebben. Aldus wordt een einde gemaakt aan de moeilijkheden betreffende de juiste bepaling van de laatste echtelijke woonplaats.

Artikel 214 verzekert de volle bekwaamheid aan de gehuwde vrouw. De echtgenoten zijn ten volle bekwaam, tenzij zij minderjarig zijn of indien de huwelijksvoorwaarden hun bekwaamheid beperken.

Hierbij weze eraan herinnerd dat zolang de teksten van het Burgerlijk Wetboek betreffende het huwelijkscontract niet zullen gewijzigd zijn, de bekwaamheid van de vrouw beperkt zal blijven.

Artikel 215 bepaalt dat iedere echtgenoot vrij een beroep, een nijverheids- of een handelsbedrijf kan uitoefenen zonder toestemming van de andere echtgenoot. Deze heeft evenwel het recht zich tot de rechtbank van eerste aanleg te wenden indien hij meent dat hieraan een ernstig nadeel verbonden is voor zijn belangen of voor die van de minderjarige kinderen, uitgenomen wat de openbare ambten en mandaten betreft.

Artikel 216 regelt het gebruik van de naam van de echtgenoot in de beroeps- en handelsbetrekkingen. Het neemt de bepalingen van het huidige artikel 213b over.

Artikel 217 regelt de rechtspleging die moet worden gevolgd ingeval een van beide echtgenoten gebruik maakt van zijn recht van beroep met betrekking tot de keuze van de echtelijke verblijfplaats (art. 213), het uitoefenen van een beroep (art. 215) of het gebruik van zijn naam in beroepsbetrekkingen (art. 216). Dergelijk beroep wordt bij de rechtbank van eerste aanleg van de echtelijke verblijfplaats ingesteld door middel van een ter griffie neergelegd verzoekschrift. De tussenkomst van een pleitbezorger is vrij.

Ingevolge de opmerking van een lid stelt uw Commissie voor daaraan toe te voegen dat het beroep eveneens mag worden ingesteld bij de rechter in kort geding. Bij het derde lid van artikel 216 wordt immers in die mogelijkheid voorzien.

Door een amendement van de heer Mertens de Wilmars werd de aandacht gevestigd op het feit dat artikel 217 in het recht van beroep voorziet, maar niet in het recht van verzet.

Uw Commissie is van oordeel dat dit rechtsmiddel niet mag worden weggelaten. Het komt haar wenselijk voor ook daarvoor een termijn van vijftien dagen te stellen.

Ten slotte oordeelt uw Commissie dat, in het belang van de rechtzoekende, het verzet niet noodzakelijk in dezelfde vorm als de oorspronkelijke eis moet geschieden. Daar de eiser mag kiezen tussen de gewone en de vereenvoudigde rechtspleging, is het overigens billijk die keuze ook aan de opposant te laten.

Diensvolgens stelt uw Commissie voor, tussen het vierde en het vijfde lid van artikel 217, de volgende tekst in te voegen :

« Indien het vonnis bij verstek is gewezen, moet het verzet, op straffe van verval, binnen vijftien dagen na de kennisgeving gedaan worden. Het verzet kan worden gedaan in dezelfde vorm als de oorspronkelijke eis ».

Voor het overige heeft uw Commissie het artikel niet gewijzigd.

Blijven dus onveranderd, de bepalingen betreffende de facultatieve tussenkomst van een pleitbezorger, de oproe-

mière instance. Ce texte ne supprime pas le droit pour la femme ou le mari de demander une résidence séparée s'ils ont des motifs légitimes.

Enfin, la notion nouvelle de résidence conjugale aura un heureux résultat en matière de compétence *ratione loci*. Les conflits familiaux pourront désormais être tranchés par les tribunaux de la dernière résidence conjugale c'est-à-dire du dernier endroit où les époux ont habité ensemble. Ainsi est mis fin aux difficultés concernant la détermination précise du dernier domicile conjugal.

L'article 214 assure à la femme mariée la pleine capacité. Les conjoints sont pleinement capables sauf s'ils sont mineurs ou si les régimes matrimoniaux restreignent leur capacité.

Il faut rappeler ici que tant que les textes du Code civil relatifs au contrat de mariage ne seront pas réformés, la capacité de la femme restera limitée.

L'article 215 stipule que chaque époux est libre d'exercer une profession, une industrie ou un commerce, sans le consentement de son conjoint. Celui-ci a cependant un recours devant le tribunal de première instance s'il estime que cette activité peut porter un préjudice sérieux à ses intérêts ou à ceux des enfants mineurs, sauf pour les fonctions ou mandats publics.

L'article 216 règle l'usage du nom du conjoint dans les relations professionnelles et commerciales. Il reproduit l'actuel article 213b.

L'article 217 organise la procédure à suivre au cas où l'un des conjoints exerce son droit de recours en ce qui concerne le choix de la résidence conjugale (art. 213), l'exercice d'une profession (art. 215) ou l'usage de son nom dans les relations professionnelles (art. 216). Ces recours sont introduits devant le tribunal de première instance de la résidence conjugale par requête déposée au greffe. Le ministère d'un avoué est facultatif.

Votre Commission, sur l'observation d'un de ses membres, propose d'ajouter que les recours pourront également être introduits devant le juge des référés. En effet, l'article 216, troisième alinéa, prévoit cette éventualité.

Un amendement de M. Mertens de Wilmars a attiré l'attention sur le fait que l'article 217 prévoit un droit d'appel mais néglige de prévoir un droit d'opposition.

Votre Commission estime qu'il n'y a pas lieu de supprimer cette voie de recours. Il paraît également souhaitable d'instaurer un délai de quinze jours.

Enfin, votre Commission pense que dans l'intérêt du justiciable l'opposition ne doit pas revêtir nécessairement les mêmes formes que la demande originaire. D'ailleurs, comme le demandeur a un choix entre la procédure ordinaire et la procédure simplifiée, il est équitable de laisser aussi ce choix à l'opposant.

Aussi votre Commission vous propose-t-elle d'ajouter le texte suivant entre les quatrième et cinquième alinéas de l'article 217.

« S'il est rendu par défaut, l'opposition doit à peine de déchéance être faite dans les quinze jours de la notification. Elle peut se faire dans les mêmes formes que la demande originaire. »

Quant au reste de l'article, votre Commission ne l'a pas modifié.

Sont donc inchangés les dispositions relatives au ministère facultatif d'un avoué, aux convocations et notifi-

pingen en betekeningen door de griffier, de uitspraak van het vonnis, het recht van beroep en ten slotte ook de vonnissen waarbij verbod wordt opgelegd een activiteit uit te oefenen waartoe een inschrijving in het handelsregister vereist is.

Een lid van uw Commissie merkt op dat de Nederlandse term « beroep » als vertaling van « les recours » en de term « hoger beroep » als vertaling van « l'appel » verwarring scheppen. De term « rechtsmiddelen », die voorgesteld werd als vertaling van « les recours », werd door uw Commissie niet aanvaard.

Ten slotte ging de voorkeur van uw Commissie naar het woord « verhaal » als vertaling van « les recours » (appel, opposition, enz.) en « beroep » voor « appel ». Zij stelt voor de Nederlandse tekst in die zin te wijzigen.

Artikel 218 heeft betrekking op de plicht van de echtgenoten om bij te dragen in de lasten van het huishouden. Het neemt het huidige artikel 214b over en vult de leemten daarvan aan. De vrederechter kan immers aan de eisende echtgenoot machtiging verlenen om de opbrengst van de arbeid van de andere echtgenoot te ontvangen alsmede alle geldsommen die hem door derden verschuldigd zijn, benevens zijn inkomsten of die welke hij krachtens de huwelijksvoorwaarden beheert.

Bovendien beschikt de vrederechter over ruimere middelen van onderzoek. Hij kan de echtgenoten en zelfs derden bevelen hem inlichtingen te verstrekken om de inkomsten van de partijen vast te stellen. De derde deelt deze inlichtingen schriftelijk mede. Indien hij geen gevolg geeft aan de vordering, kan de rechter bij met redenen omkleed vonnis bevelen dat hij persoonlijk zal verschijnen op een dag die hij bepaalt. De gedaagde derde die niet verschijnt of weigert de gevraagde inlichtingen te verstrekken, is strafbaar met de straffen gesteld in artikelen 263 en volgende van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Ten slotte bepaalt het artikel, dat de ambtenaren van het Bestuur der Belastingen, die als getuige opgeroepen worden, ontslagen zijn van het beroepsgeheim.

In dit verband vroeg een lid welke de toestand is van de andere personen die door het beroepsgeheim gebonden zijn.

De Minister herhaalde de verklaring die hij in de Senaat heeft afgelegd. Behalve wat de ambtenaren der belastingen betreft zal het recht op het beroepsgeheim slechts mogen ingeroepen worden binnen de door de rechtspraak gevestigde perken. Buiten deze perken kan elke derde verplicht worden de gevraagde inlichtingen te verstrekken.

Een notaris, die geldsommen onder zich heeft, zou bij voorbeeld niet mogen weigeren het bedrag ervan kenbaar te maken, zoals trouwens in de rechtspleging van het beslag onder derden.

Naar aanleiding van een amendement van de heer Rombaut was uw Commissie van mening dat het de eisende partij moet vrij staan het geding aanhangig te maken bij de vrederechter van de laatste echtelijke verblijfplaats of bij die « van de verblijfplaats van de verweerder ».

Met deze keuze zal het mogelijk zijn verre en nutteloze verplaatsingen te vermijden.

Uw Commissie stelt derhalve voor in het tweede lid van artikel 218, na de woorden : « door de vrederechter van de laatste echtelijke verblijfplaats », volgende woorden in te voegen : « of van de woonplaats van de tegenpartij »; deze termen leken meer gepast.

Bovendien heeft uw Commissie enige tekstverbeteringen aangebracht in het door de Senaat overgemaakte ontwerp.

cations faites par le greffier, au prononcé du jugement, au droit d'appel et enfin aux jugements comportant défense de l'exercice d'une activité nécessitant une inscription au registre de commerce.

Un membre de votre Commission a fait remarquer que le terme flamand « beroep » employé pour désigner « les recours » et le terme « hoger beroep » pour désigner « l'appel » prêtent à confusion. Le terme « de rechtsmiddelen » proposé pour exprimer « les recours » n'a pas rencontré l'agrément de votre Commission.

Finalement votre Commission a préféré employer « het verhaal » pour « les recours » (appel, opposition, etc.) et « beroep » pour « appel ». Elle propose de modifier le texte flamand en conséquence.

L'article 218 règle la contribution des époux aux charges du ménage. Il reprend l'actuel article 214b et remédie à ses carences. Le juge de paix peut, en effet, autoriser l'époux requérant à percevoir non seulement les produits du travail de l'autre époux, mais encore toutes sommes qui lui sont dues par des tiers ainsi que ses revenus ou ceux qu'il administre en vertu du régime matrimonial.

De plus le juge bénéficie de nouveaux moyens d'information. Il pourra ordonner aux époux et même aux tiers la communication des renseignements de nature à établir les ressources des parties. Le tiers communique ses renseignements par écrit. Mais s'il est récalcitrant le juge ordonne par jugement motivé qu'il compareaisse en personne à la date qu'il fixe. Le tiers défaillant ou refusant de donner les renseignements est passible des sanctions stipulées aux articles 263 et suivants du Code de procédure civile.

Enfin l'article prévoit que les fonctionnaires de l'Administration des Contributions comparaissant à titre de témoins sont déliés du secret professionnel.

Un membre de votre Commission a demandé à ce propos quelle sera la situation des autres personnes tenues par le secret professionnel.

M. le Ministre a repris sa déclaration au Sénat. Sauf pour les fonctionnaires des contributions, le droit au secret ne pourra être invoqué que dans les limites strictes établies par la jurisprudence. En dehors de ces limites tout tiers sera tenu de donner les renseignements demandés.

Un notaire qui détient des sommes ne pourrait pas, par exemple, refuser d'en faire connaître le montant, tout comme dans une procédure de saisie-arrêt d'ailleurs.

A la suite d'un amendement présenté par M. Rombaut votre Commission estime qu'il est utile de laisser à la partie demanderesse la faculté d'introduire l'instance auprès du juge de paix soit de la dernière résidence conjugale, soit « de la résidence de la partie défenderesse ».

Grâce à ce choix, des déplacements lointains et inutiles pourront être évités.

Votre Commission propose donc d'ajouter au deuxième alinéa de l'article 218 après les mots : « par le juge de paix de la dernière résidence conjugale », les mots : « ou du domicile de la partie adverse »; ces termes paraissant plus adéquats.

En plus, votre Commission apporte quelques modifications de forme au texte du projet transmis par le Sénat.

In artikel 219 wordt de rechtspleging uiteengezet inzake bijdrage in de lasten van het huishouden. Het neemt de artikelen 214c en 214h over die bij de wet van 20 juli 1932 werden ingevoerd.

Deze bepalingen voeren een « praktische en snelle » rechtspleging in, zoals Procureur-generaal Hayoit de Termicourt schreef.

Het ontwerp voegt echter hieraan twee verbeteringen toe. Ten eerste maakt het de betekening van het vonnis aan partijen verplichtend, zelfs bij op tegenspraak gewezen vonnis.

Ten tweede wordt erin beslist dat het vonnis niet alleen tegen alle tegenwoordige derden-schuldnaars, kan worden ingeroepen, maar ook tegen derden die achteraf schuldenaars zouden worden.

Voortaan zal de oneerlijke echtgenoot de uitvoering van de beslissing niet meer beletten door van werkgever te veranderen.

Ingevolge deze belangrijke verbetering en ten einde iedere bedrieglijke handeling te beletten, stelt uw Commissie voor te bepalen dat het vonnis uitvoerbaar blijft, niettegenstaande de latere indiening van een eis tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed.

Het tweede lid van de tekst van het amendement van de heer Charpentier beantwoordt aan die wens. Het luidt als volgt : « De beslissingen door de rechter gewezen overeenkomstig artikel 218, blijven uitvoerbaar ondanks de latere indiening van een eis tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed, tot de rechtbank of tot de rechter in kort geding er anders over beschikt ».

Daar deze bepaling betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van een vonnis inzake bijdrage in de lasten van het huishouden, heeft uw Commissie geoordeeld dat zij in artikel 219 moest worden opgenomen.

Ingevolge een opmerking van een commissielid heeft uw Commissie in deze tekst het bijwoord « anders » weggelaten, daar de beslissing van de voorzitter niet noodzakelijk moet verschillen van die van de vrederechter.

Zij stelt dus voor aan artikel 219 een § 6 toe te voegen die luidt als volgt : « Het vonnis blijft uitvoerbaar ondanks de latere indiening van een eis tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed, totdat de rechtbank of de rechter in kort geding uitspraak doet ».

Daarenboven, ingaand op een amendement van de heer Mertens de Wilmars, heeft uw Commissie de termijn van verzet gebracht op 15 dagen, dit met het doel de termijnen bepaald in de artikelen 215 en 217 eenvormig te maken. Zij heeft echter het tweede punt van dit amendement verworpen waarbij werd bepaald, dat het verzet moet geschieden in dezelfde vorm als de oorspronkelijke eis.

Artikel 220 stemt overeen met het huidige artikel 214i betreffende de machtiging om de geldsommen te ontvangen die door derden verschuldigd zijn aan de echtgenoot die afwezig is, ontzet of in de onmogelijkheid om zijn wil te kennen te geven. De eis is echter niet meer vrijgesteld van het registratiezegel, overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek der hypotheek-, registratie- en griffierechten en van het Wetboek der zegelrechten.

Artikel 221 heeft betrekking op de dringende en voorlopige maatregelen die de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg in het belang van de echtgenoot en de kinderen kan nemen, wanneer een van de echtgenoten ernstig zijn plicht verzuimt.

Uw Commissie heeft dit artikel goedgekeurd, dat steunt op het huidige artikel 214j, doch dit onbetwistbaar verbetert.

In § 1 van dit artikel worden de bevoegdheden van de voorzitter bepaald, zoals zij door de rechtspraak zijn vastgelegd. Het verbod om roerende of onroerende goederen

L'article 219 détaille la procédure en matière de contribution aux charges du ménage. Il reprend les articles 214c à 214h introduits par la loi du 20 juillet 1932.

Ces dispositions organisent une procédure « pratique et expéditive » comme l'a écrit le Procureur général Hayoit de Termicourt.

Mais le projet y ajoute deux améliorations. Premièrement il rend obligatoire la notification du jugement aux parties, par le greffier, même en cas de jugement contradictoire.

Deuxièmement il décide que le jugement sera opposable non seulement aux tiers débiteurs actuels, mais encore aux tiers qui deviendraient débiteurs ultérieurement.

Désormais le conjoint malhonnête n'empêchera plus l'exécution de la décision en changeant d'employeur.

A la suite de cette importante amélioration, et pour éviter une autre manœuvre frauduleuse, votre Commission propose de stipuler que le jugement demeure exécutoire, malgré le dépôt ultérieur d'une requête en divorce ou en séparation de corps.

Le deuxième alinéa du texte de l'amendement de M. Charpentier répond à ce vœu : Il est rédigé ainsi : « Les décisions du juge de paix rendues conformément à l'article 218 demeurent exécutoires malgré le dépôt ultérieur d'une requête en divorce ou en séparation de corps, jusqu'à décision contraire du tribunal ou du juge des référés ».

Comme cette disposition se rapporte à l'exécution d'un jugement en matière de contribution aux charges du ménage, votre Commission l'a rattaché à l'article 219.

A la suite de la remarque d'un commissaire votre Commission a supprimé dans ce texte l'adjectif « contraire », la décision du président ne devant pas nécessairement être différente de celle du juge de paix.

Elle propose donc qu'il soit ajouté à l'article 219 un § 6 ainsi conçu : « Le jugement demeure exécutoire nonobstant le dépôt ultérieur d'une requête en divorce ou en séparation de corps, jusqu'à la décision du tribunal ou du juge des référés ».

En outre, retenant un amendement de M. Mertens de Wilmars, votre Commission a porté à 15 jours le délai d'opposition, dans le but d'unifier les délais prévus aux articles 217 et 219. Elle a rejeté le second point de cet amendement prévoyant que l'opposition devait se faire dans les mêmes formes que la demande originaire.

L'article 220 reproduit l'actuel article 214i relatif à l'autorisation de percevoir les sommes dues par des tiers au conjoint absent, interdit ou dans l'impossibilité de manifester sa volonté. Toutefois la requête n'est plus dispensée des formalités du timbre de l'enregistrement conformément aux dispositions du Code des droits d'hypothèque, d'enregistrement et de greffe et du Code des droits de timbre.

L'article 221 traite des mesures urgentes et provisoires que peut prendre dans l'intérêt du conjoint et des enfants le président du tribunal de première instance, lorsque l'un des époux manque gravement à l'un de ces devoirs.

Votre Commission a approuvé cet article qui tout en s'inspirant de l'actuel 214j l'améliore incontestablement.

En son § 1 il stipule les pouvoirs du président tels qu'ils ont été consacrés par la jurisprudence. L'interdiction d'aliéner des biens mobiliers ou immobiliers qui peut aussi frapper

te vervreemden kan eveneens gelden voor eigen goederen. De echtgenoot en de kinderen hebben er immers soms belang bij dat deze goederen niet worden verkwaad.

Om alle verwarring over het woord « vervreemden » te voorkomen, wordt hiervan een omschrijving gegeven.

Naast het verbod om te vervreemden staat het verbod om te hypothekeken of in pand te geven.

Ook het verbod om meubelen te verplaatsen wordt overgenomen en verbeterd.

Om een betere tenuitvoerlegging van de rechterlijke beslissing te verzekeren, kan de echtgenoot, die krachtens een beschikking van de voorzitter de meubelen onder zich heeft, verplicht worden borg te stellen of van voldoende gegoedheid te doen blijken.

De voorzitter bepaalt de duur van deze verschillende verbodsbepalingen.

Uw Commissie wenst dat de voorzitter in zijn verbodsbeschikking de geldigheidsduur van het verbod nader zou bepalen.

Op het verbod meubels te vervreemden staan bovendien straffen die wij bij artikel 6 van het ontwerp zullen toelichten.

Bij § 2 wordt een vereenvoudigde rechtspleging ingevoerd, die in het vroegere artikel 214j ontbrak. De voorzitter doet uitspraak binnen vijftien dagen na de datum van de eis. De tussenkomst van een pleitbezorger blijft vrij.

Paragraaf 3 regelt de openbaarmaking van de beschikking en schakelt de gebreken uit van het huidige artikel 214j, dat alleen voorziet in een overschrijving in een speciaal ter griffie van de rechtbank gehouden register.

Van de beschikking wordt, op verzoek van de echtgenoot die ze heeft verkregen, door de griffier kennis gegeven aan de andere echtgenoot. Deze kennisgeving heeft ten doel de kwade trouw van deze laatste te voorkomen.

Daarenboven wordt voorzien in strafmaatregelen tegen de echtgenoot die roerende goederen, welke het voorwerp zijn van een voorlopige maatregel, mocht vernielen of vervreemden.

Ten slotte wordt het verbod onroerende goederen te vervreemden doeltreffend gemaakt door een speciale openbaarmaking. De beschikking kan worden overgeschreven in een door de hypotheekbewaarder gehouden register. Derden zullen niet meer ter verontschuldiging kunnen aanvoeren dat zij er geen kennis van hebben. Bij overtreding worden zij verdacht van kwade trouw.

Bij de bespreking van dit artikel 221 is in uw Commissie langdurig van gedachten gewisseld over de vraag of al dan niet moet worden voorzien in het recht om bij het Hof van beroep tegen de beslissingen van de voorzitter in hoger beroep te gaan, zoals bij een amendement van de heer Rombaut wordt voorgesteld. Dit beroep zou afdoender zijn dan het eenvoudige recht om de voorzitter te mogen verzoeken zijn beschikking te wijzigen of in te trekken.

Bovendien kan, zo de beschikking bij verstek wordt gewezen, de echtgenoot die verstek heeft laten gaan, beletten dat zijn echtgenoot hem in een onvoorzienbare en vaak netelige toestand brengt.

Uw Commissie kwam ten slotte tot de conclusie dat het beroep moet worden verworpen. Zij vreest de traagheid van de rechtspleging in deze zaken, waar dringende oplossingen geboden zijn. Bovendien is zij van oordeel dat het Hof de toestand van partijen zeker niet zo goed zal kennen als de voorzitter van de rechtbank. Uw Commissie verwijst hierbij ten andere naar de memorie van toelichting van het ontwerp, waarin wordt gezegd: « Overeenkomstig de rechtspraak blijft het beroep wegens onbevoegdheid of machtsoverschrijding open » (*Stuk Senaat*, n° 69, 1956-1957, blz. 8).

Artikel 222 voert nieuwe bepalingen in die ten doel hebben de doelmatigheid te verzekeren van een eventuele

des biens propres. En effet, le conjoint et les enfants ont parfois intérêt à ce que ces biens ne soient pas dilapidés.

Pour éviter toute confusion au sujet du mot « aliéner » la définition en est donnée.

A l'interdiction d'aliéner il a été ajoutée celle d'hypothéquer et de donner en gage.

L'interdiction de déplacer des meubles est aussi reprise et améliorée.

Pour assurer une meilleure exécution de la décision judiciaire l'époux détenteur des meubles en vertu d'une ordonnance présidentielle peut être obligé de donner caution ou de justifier de solvabilité suffisante.

Le président détermine la durée de ces diverses interdictions.

Votre Commission souhaite que le président précise dans son ordonnance d'interdiction la durée de validité de celle-ci.

En outre, les interdictions d'aliéner des meubles sont frappées d'une sanction pénale que nous commenterons à l'article 6 du projet.

Le § 2 organise une procédure simplifiée qui manquait à l'ancien article 214j. Le président statue dans les quinze jours de la date de la requête. Le ministère d'un avoué reste facultatif.

Le § 3 règle la publicité de l'ordonnance et remédie considérablement aux carences de l'actuel article 214j qui ne prévoit qu'une transcription dans un registre tenu au greffe du tribunal.

L'ordonnance, à la requête de l'époux qui l'a obtenue, est notifiée par le greffier à l'autre époux. Le but de cette notification est de prévenir la mauvaise foi de ce dernier.

De plus, des sanctions pénales sont prévues contre le conjoint qui détruirait ou détournerait des meubles faisant l'objet d'une mesure provisoire.

Enfin une publicité spéciale rend efficace l'interdiction d'aliéner des immeubles. L'ordonnance peut être transcrite dans le registre tenu par le conservateur des hypothèques. Les tiers n'auront plus l'excuse de l'ignorer. S'ils passent outre, ils seront présumés de mauvaise foi.

Votre Commission examinant cet article 221 a longuement discuté pour savoir s'il fallait ou non instaurer un droit d'appel des décisions présidentielles devant la Cour d'appel comme le prône un amendement déposé par M. Rombaut. L'appel serait plus efficace que le simple droit de pouvoir demander au président de modifier ou de retirer son ordonnance.

De plus, si la décision est prise par défaut l'époux défaillant pourra empêcher que son conjoint ne le mette dans une situation imprévisible et souvent pénible.

Votre Commission a finalement estimé qu'il ne fallait pas admettre le droit d'appel. Elle craint les lenteurs de la procédure en cette matière qui nécessite des solutions urgentes. En outre, elle pense que la Cour connaîtra forcément moins bien la situation des parties que le président du tribunal. Pour le surplus, votre Commission s'en rapporte à l'exposé des motifs du présent projet qui déclare que « conformément à la jurisprudence, l'appel du chef d'incompétence ou d'excès de pouvoir reste ouvert » (*Doc. Sénat*, n° 69, 1956-1957, p. 8).

L'article 222 introduit des dispositions nouvelles qui visent à sauvegarder l'efficacité d'une éventuelle mesure

maatregel houdende verbod een onroerend goed te vervreemden. De eisende echtgenoot mag, met machtiging van de voorzitter der rechtbank, de eventuele verkrijgers van het instellen van zijn vordering in kennis stellen.

Deze openbaarmaking geschiedt door middel van overschrijving van de vordering bij uittreksel in een register van de bevoegde hypotheekbewaarder.

Ten slotte worden de gevallen vermeld waarin de overschrijving van de vordering niet langer gevolg heeft.

Uw Commissie heeft dit artikel ongewijzigd aangenomen.

Artikel 223 verwijst naar de hypotheekwet van 16 december 1851.

Het omschrijft nader de rechtspleging inzake doorhaling van de overschrijvingen bij de hypotheekbewaarder.

Uw Commissie heeft in deze tekst generlei wijziging aangebracht.

Artikel 224 geeft, zoals artikel 222, aan de eisende echtgenoot het recht om reeds bij de instelling van zijn vordering de doelmatigheid te verzekeren van een eventuele beslissing van de voorzitter. Artikel 222 is van toepassing wanneer het gevraagde verbod op onroerende goederen slaat, artikel 224 wanneer het op met name vermelde roerende goederen betrekking heeft.

De eisende echtgenoot mag, met machtiging van de voorzitter der rechtbank, bij een op de minuut uitvoerbare beschikking verzet doen in handen van de andere echtgenoot.

Dit verzet wordt gedaan bij deurwaardersexploot en geldt als verbod van vervreemding of verplaatsing tot de datum van de beschikking. Wie dit verzet veronachtzaamt, kan strafrechtelijk worden vervolgd, behoudens een burgerlijke vordering tot schadevergoeding.

Dit zijn de bepalingen van het ontwerp.

Uw Commissie stelt voor ze te wijzigen, ingevolge een opmerking van uw verslaggever.

Met de huidige tekst kan men een oneerlijke echtgenoot immers niet beletten zijn brandkast of zijn bankrekening te ledigen zodra hij de oproeping ontvangt waarin het voorwerp van de vordering van de echtgenoot wordt omschreven (art. 221, § 2, lid 2), om aldus aan de beschikking van de voorzitter te ontsnappen.

De uitdrukking « met name genoemde roerende goederen » is te beperkt en uw Commissie heeft de voorkeur gegeven aan de ruimere begrippen « roerende goederen en schuld-vorderingen ».

Om de eisende echtgenoot nog beter te beschermen stelt zij ook voor de woorden « met name genoemde » weg te laten.

In de meerderheid der gevallen reikt de onwetendheid van de eisende echtgenoot immers zo ver dat hij geen nauwkeurige aanwijzingen kan verschaffen nopens de roerende bezittingen van zijn echtgenoot.

Weliswaar brengt de weglating van de woorden « met name genoemde » een zekere verzwakking mee van de bij artikel 6 van het ontwerp bedoelde strafmaatregel, die gegrond is op het tweede lid van artikel 507 van het Strafwetboek. Het lijkt evenwel gewenst de goederen zoveel mogelijk te beschermen, terwijl tevens aan de voorzitters de raad wordt gegeven de roerende goederen met name te noemen in de beschikking die zij op grond van de artikelen 221, § 1, of 224 zullen verlenen telkens wanneer dit mogelijk is, ten einde de strafmaatregel niet te verzwakken.

d'interdiction d'aliéner un immeuble. L'époux requérant pourra, avec l'autorisation du président, avertir les tiers acquéreurs éventuels de l'introduction de sa demande.

Cette publicité se fera au moyen d'une transcription de l'extrait de la requête dans un registre du conservateur des hypothèques compétent.

Enfin sont indiqués les cas dans lesquels la transcription de la requête cesse ses effets.

Votre Commission a adopté cet article tel quel.

L'article 223 s'en réfère à la loi hypothécaire du 16 décembre 1851.

Il précise ainsi la procédure de radiation des transcriptions auprès du conservateur des hypothèques.

Votre Commission n'a apporté aucune modification à ce texte.

L'article 224, comme l'article 222, accorde à l'époux requérant la faculté d'assurer dès l'introduction de sa demande l'efficacité d'une éventuelle décision du président. L'article 222 s'applique lorsque l'interdiction sollicitée concerne des immeubles, l'article 224 lorsqu'elle concerne des biens meubles nommément désignés.

L'époux requérant, avec la permission du président du tribunal, peut par ordonnance exécutoire sur minute faire opposition entre les mains de son conjoint.

L'opposition se fait par exploit d'huissier et vaut interdiction d'aliénation ou de déplacement jusqu'à la date de l'ordonnance. Celui qui passe outre à cette opposition est susceptible d'être frappé d'une sanction pénale sans préjudice d'une action civile en dommages-intérêts.

Telles sont les dispositions prévues par le projet.

Votre Commission propose d'y apporter des modifications, à la suite d'une observation de votre rapporteur.

En effet, le texte actuel n'empêche pas l'époux malhonnête de vider son coffre ou son compte en banque au reçu de la convocation précisant l'objet de la demande de son conjoint (art. 221, § 2, al. 2) et d'échapper ainsi à l'ordonnance présidentielle.

L'expression « biens meubles nommément désignés » est trop restreinte et votre Commission lui préfère celle plus large de « biens meubles et créances ».

Pour assurer la plus large protection possible de l'époux requérant elle propose aussi de supprimer les mots « nommément désignés ».

Dans la majorité des cas, en effet, l'ignorance de l'époux requérant est telle qu'il est dans l'impossibilité de faire toute désignation précise au sujet de la fortune mobilière de son conjoint.

Sans doute, la suppression des mots « nommément désignés » énerve dans une certaine mesure la sanction pénale basée sur le second alinéa de l'article 507 du Code pénal prévu à l'article 6 du projet. Cependant il semble plus important de préserver les biens au maximum, tout en recommandant aux présidents d'avoir soin de désigner les meubles nommément dans les ordonnances qu'ils prendront sur base des articles 221, § 1, ou 224 chaque fois que ce sera possible afin de conserver toute sa vigueur à la sanction pénale.

Het is uw Commissie niet ontgaan dat de aldus aan de voorzitter verleende bevoegdheid zeer belangrijk is vermits zij gedurende ten minste vijftien dagen alle roerende goederen van een van de echtgenoten zal kunnen vastleggen. Daarentegen weet zij ook dat de echtgenoot die voor de rechter gedaagd wordt zijn werkelijke behoeften zal kunnen doen gelden en een beslissing bekomen waarbij rekening wordt gehouden met alle betrokken belangen.

Ten slotte stelt zij in dezelfde zin een laatste wijziging voor.

Er moet worden toegevoegd dat de eisende echtgenoot eveneens verzet mag doen in handen van derden.

Het recht om verzet te doen in handen van de andere echtgenoot lijkt onvoldoende om aan een eventuele maatregel van de voorzitter de vereiste doelmatigheid te verschaffen.

Na deze verschillende wijzigingen zou het eerste lid van artikel 224 als volgt moeten luiden: « Wanneer het verbod gevraagd wordt voor roerende goederen of schuldvorderingen kan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, in geval van volstreckte noodzaak, alleen op zicht van het verzoekschrift en alvorens zich uit te spreken over de waarde daarvan, aan de vorderende echtgenoot bij een op de minuut uitvoerbare beschikking toestaan om verzet te doen in handen van de andere echtgenoot of van derden ».

Artikel 225 handelt over de onmogelijkheid tegen de eisende echtgenoot akten in te roepen die verleden werden met schending van een verbodsbepaling of verbodsverzoekschrift tijdens de geldigheidsstermijn van de overschrijving van die beschikking of van dit verzoekschrift.

Het ontwerp verklaart dat deze akten niet kunnen worden ingeroepen tegen de eisende echtgenoot. Het ontwerp voert in dit geval geen strafrechtelijke sanctie maar een burgerlijke sanctie in die ten doel heeft te beletten dat een onroerend goed zou onttrokken worden aan het vermogen waarvan het deel uitmaakt.

Uw Commissie is van mening dat de sanctie in kwestie geen voldoende bescherming verschaft aan de echtgenoot die het verbod bekomen heeft.

Tijdens een lange beraadslaging heeft uw Commissie, samen met de Minister, de drie mogelijke sancties onderzocht: volstreckte nietigheid, betrekkelijke nietigheid en niet-tegenstelbaarheid van bedoelde handelingen.

Ten slotte heeft zij de voorkeur gegeven aan de betrekkelijke nietigheid.

De volstreckte nietigheid biedt het nadeel, door allen te kunnen worden ingeroepen wanneer alleen de belanghebbende echtgenoot dit voordeel dient te genieten.

De niettegenstelbaarheid biedt het nadeel, dat de bedrieglijke overgangen gevolgen hebben tussen partijen en ten opzichte van derden, zelfs indien zij er geen hebben ten opzichte van de belanghebbende echtgenoot.

Deze echtgenoot beschikt over een eis tot schadevergoeding, die van dien aard zou zijn dat het goed in natura terugkomt.

Uw Commissie heeft gevreesd dat, ondanks het advies van sommige auteurs, deze eis niet in elk geval zou leiden tot een noodzakelijke terugkeer van het onroerend goed.

Zij heeft de sanctie van de betrekkelijke nietigheid verkozen, welke twee onbetwistbare voordelen biedt:

Primo: deze eis kan slechts worden ingeroepen door de belanghebbende echtgenoot; secundo: de uitslag van de eis, de nietigheid, heeft uitwerking ten opzichte van allen.

Deze sanctie heeft dus de voorkeur van de Commissie omdat zij alleen de belanghebbende echtgenoot beschermt en omdat zij hem in alle gevallen beschermt.

Votre Commission n'ignore pas que les pouvoirs ainsi accordés aux présidents sont très importants, puisqu'ils pourront pendant quinze jours au moins bloquer tous les biens meubles d'un des époux. Par contre elle sait aussi que ce conjoint appelé devant le magistrat pourra faire valoir ses besoins légitimes et obtenir une décision tenant compte des différents intérêts en présence.

Enfin dans le même esprit elle propose une dernière modification.

Il convient d'ajouter que l'époux requérant peut aussi faire opposition entre les mains d'un tiers.

Le droit de faire opposition entre les mains du seul conjoint semble insuffisant pour garantir l'efficacité d'une éventuelle mesure du président.

Après ces diverses modifications le premier alinéa de l'article 224 devrait être libellé comme suit: « Lorsque l'interdiction sollicitée concerne des biens meubles ou des créances, le président du tribunal de première instance dans le cas d'absolue nécessité, peut sur le seul vu de la requête, et avant de statuer sur le mérite de celle-ci, permettre, par ordonnance exécutoire sur minute, à l'époux requérant de faire opposition entre les mains de son conjoint ou d'un tiers ».

L'article 225 traite de la sanction des actes passés en violation d'une ordonnance ou d'une requête d'interdiction portant sur un immeuble, pendant le délai de validité de la transcription de cette ordonnance ou de cette requête.

Le projet déclare ces actes inopposables à l'époux requérant. En l'occurrence le projet n'établit donc pas une sanction pénale mais une sanction civile dont le but est d'empêcher que l'immeuble ne sorte du patrimoine dans lequel il se trouve.

Votre Commission pense que la sanction de l'inopposabilité ne protège pas suffisamment l'époux bénéficiaire de l'interdiction.

Au cours d'une longue discussion, votre Commission, avec M. le Ministre, a envisagé les trois sanctions possibles: la nullité absolue, la nullité relative et l'inopposabilité.

Finalement elle s'est ralliée à la nullité relative.

La nullité absolue a le tort de pouvoir être invoquée par tous alors que seul l'époux bénéficiaire doit avoir cet avantage.

L'inopposabilité présente l'inconvénient que les mutations frauduleuses ont des effets entre les parties et à l'égard des tiers, si elles n'en ont point à l'égard de l'époux bénéficiaire.

Ce dernier possède une action en dommages et intérêts qui serait susceptible de faire revenir le bien en nature.

Votre Commission craint, malgré l'avis de certains auteurs, que cette action n'aboutisse pas dans tous les cas à un retour nécessaire de l'immeuble.

Elle a préféré la sanction de la nullité relative qui a deux avantages incontestables:

Primo: cette sanction ne peut être invoquée que par l'époux bénéficiaire; secundo: le résultat de l'action, la nullité produit ses effets à l'égard de tous.

Cette sanction a donc les préférences de votre Commission parce qu'elle protège le seul époux bénéficiaire et parce qu'elle le protège dans tous les cas.

Zij stelt dan ook voor, dat artikel 225 aldus zou beginnen: « Kunnen, op verzoek van de eisende echtgenoot, nietig verklaard worden... ».

Naar de opvatting van uw Commissie betekent het woord « nietig verklaard worden » eveneens dat het de rechtbank vrij zal staan de nietigverklaring van de akte toe te staan of te weigeren. Deze beoordelingsbevoegdheid dient haar te worden toegekend voor het geval waarin hij heimelijke verstandhouding tussen man en vrouw mocht ontdekken.

Ten slotte stelt uw Commissie voor, aan artikel 225 een tweede lid toe te voegen.

De betreffende nietigheid verjaart immers na tien jaar. Het ware gevaarlijk deze termijn niet te beperken. Dan zou de belanghebbende echtgenoot gedurende tien jaar het recht behouden om de nietigverklaring van de bedrieglijke handeling te eisen.

Hij zou zelfs zijn eis kunnen indienen na het verstrijken van de geldigheidstermijn van de overschrijving en aldus contracten die werden verleden door eventuele derden, onderverkrijgers die te goeder trouw handelen, nietig kunnen laten verklaren. Uw Commissie heeft gemeend dat de eis tot nietigverklaring, om de rechtsbetrekkingen niet te ontreddeven, slechts binnen een uiterst korte termijn mag worden ingesteld, zegge uiterlijk drie maanden na het verstrijken van de geldigheidstermijn van de beschikking.

De voorgestelde tekst van artikel 225 luidt als volgt:

« Zijn vernietigbaar op verzoek van de eisende echtgenoot, alle akten verleden met schending van een verbodsbeschikking of een verbodsverzoekschrift, na de overschrijving van die beschikking of van het verzoekschrift en gedurende de geldigheidstermijn daarvan.

» Deze eis moet worden ingesteld uiterlijk drie maanden na het verstrijken van de geldigheidstermijn van de beschikking. »

Artikel 226 bepaalt de regelen betreffende de oproepingen en kennisgevingen waarmede de griffier van de vrederechter of de griffier van de voorzitter van de rechtbank is belast. Zij worden gedaan onder bij ter post aangetekende omslag. Die welke gericht zijn aan de echtgenoten bevatten zo nodig een voor eensluidend verklaard afschrift van het gewezen vonnis. De kennisgeving wordt, niettegenstaande elk tegenbewijs, vermoed te zijn verricht vijf dagen na de dag waarop de omslag bij de post is afgegeven.

Uw Commissie stelt in de eerste plaats voor, hieraan toe te voegen dat de omslagen worden aangetekend tegen ontvangstbewijs. Indien het ontvangstbewijs niet onderkend is, zal de magistraat hierover oordelen.

Verder is zij van mening dat in dit artikel een belangrijk algemeen beginsel moet worden vastgelegd. Het is volstrekt nodig aan partijen, in hun belang, de keuze te laten tussen de vereenvoudigde rechtspleging en het deurwaardersexploot.

Daarom stelt zij voor, in het eerste lid van artikel 226, na de woorden: « onder bij ter post aangetekende omslag », de woorden: « tegen ontvangstbewijs » toe te voegen, en aan hetzelfde artikel een derde lid toe te voegen, dat luidt als volgt: « Partijen kunnen eveneens een beroep doen op de tussenkomst van een deurwaarder ».

Art. 2.

Artikel 2 van het ontwerp vervangt artikel 234 van het Burgerlijk Wetboek door een nieuwe tekst, die bepaalt dat de eis tot echtscheiding wegens een bepaalde oorzaak slechts

Aussi propose-t-elle que l'article 225 débute ainsi: « Sont annulables à la demande de l'époux requérant... ».

Dans l'esprit de la Commission, le mot « annulables » signifie également que le tribunal aura la liberté d'accorder ou de refuser l'annulation de l'acte. Ce pouvoir d'appréciation doit lui être accordé pour le cas où il découvrirait une collusion entre le mari et la femme.

Enfin, la Commission propose d'ajouter un second alinéa à l'article 225.

La nullité relative, en effet, se prescrit par dix ans. Il serait dangereux de ne pas limiter ce délai. En effet, l'époux bénéficiaire garderait pendant dix ans la faculté de demander la nullité de l'acte frauduleux.

Il pourrait même introduire sa demande après l'expiration du délai de validité de la transcription et faire annuler ainsi des contrats passés par d'éventuels tiers sous-acquéreurs de bonne foi. Votre Commission a estimé que sous peine d'ébranler le commerce juridique il fallait que l'action en nullité ne puisse être intentée que dans un temps extrêmement bref, soit au plus tard trois mois après l'expiration du délai de validité de l'ordonnance.

Le texte de l'article 225 serait le suivant:

« Sont annulables à la demande de l'époux requérant, tous actes passés en violation d'une ordonnance ou d'une requête d'interdiction, après la transcription de cette ordonnance ou de cette requête et durant le délai de validité de celle-ci.

» Cette action doit être introduite au plus tard trois mois après l'expiration du délai de validité de l'ordonnance. »

L'article 226 énonce les règles relatives aux convocations et notifications dont est chargé tantôt le greffier du juge de paix, tantôt le greffier du président du tribunal. Elles sont faites sous pli recommandé à la poste et celles qui sont adressées aux époux comprennent, s'il y a lieu, une copie conforme du jugement rendu. La notification est nonobstant toute preuve contraire présumée accomplie cinq jours après celui de la remise du pli à la poste.

Votre Commission propose tout d'abord d'ajouter que les plis recommandés le soient avec accusé de réception. Si l'accusé de réception n'a pas été signé, le magistrat appréciera.

Ensuite elle estime qu'il faudrait stipuler dans cet article un principe général important. Il est indispensable de laisser aux parties, dans leur intérêt, le choix entre la procédure simplifiée et le recours à l'exploit d'huissier.

Aussi suggère-t-elle d'introduire au premier alinéa de l'article 226 derrière les termes: « sous pli recommandé à la poste », les mots: « avec accusé de réception », et d'ajouter à ce même article un troisième alinéa qui serait ainsi rédigé: « les parties peuvent aussi recourir au ministère d'un huissier ».

Art. 2.

L'article 2 du projet remplace l'article 234 du Code civil par un nouveau texte qui prévoit que la demande en divorce pour cause déterminée ne pourra être formée qu'au tribunal

kan ingesteld worden voor de rechtbank van het arrondissement van de laatste echtelijke verblijfplaats, en niet voor de rechtbank van het arrondissement waar de echtgenoten hun woonplaats hebben.

Deze maatregel beoogt het eenvoudig begrip « laatste echtelijke verblijfplaats » uit te breiden tot de bevoegdheidsregelen inzake echtscheiding.

Op amendement van de heer Rombaut stelt uw Commissie voor, hieraan toe te voegen dat de rechtbank van het arrondissement waar de verweerder zijn verblijfplaats heeft eveneens bevoegd is, ten einde kostelijke en nutteloze verplaatsingen zoveel mogelijk te vermijden.

Artikel 234 zou dus volgende zin bevatten: « of waarin de verwerende partij haar verblijfplaats heeft ».

Niettegenstaande deze twee bevoegdheden de indruk geven limitatief te zijn, blijft het principe gelden dat de plaatselijke bevoegdheid niet van openbare orde is.

Art. 3.

Artikel 3 van het ontwerp vult artikel 268 van het Burgerlijk Wetboek aan met een tweede lid; dat luidt als volgt:

« Artikel 218, tweede lid, is toepasselijk op de uitvoering van de voorlopige maatregelen inzake verplichting tot onderhoud ».

Reeds bij de aanvang van de algemene beraadslaging achtte uw Commissie het niet wenselijk deze tekst te behouden. Deze beantwoordt niet aan zijn doel: voorkomen dat een oneerlijke echtgenoot de beslissing van de vrederechter inzake bijdrage in de lasten van het huishouden zou schorsen door het instellen van een eis tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed.

Bovendien kunnen tegen de tekst tweeërlei bezwaren worden aangevoerd.

Ten eerste, houdt hij geen rekening met de hoofdbeginselen van de wet op de bevoegdheid, door de tenuitvoerlegging van een beschikking van de voorzitter toe te vertrouwen aan de vrederechter.

Ten tweede, verwacht hij de onderhoudsuitkeringen met de overdracht van loon. Het eerste is gesteund op een schuldvorderingsrecht en het tweede op een rechterlijk mandaat. Daar hun uitwerking ten opzichte van derden verschilt, is het niet normaal dat de overdracht van loon zou kunnen dienen bij de tenuitvoerlegging van onderhoudsuitkeringen.

Uw Commissie stelde bij artikel 219 een maatregel voor om wetsonthulling te beletten.

Maar bovendien acht zij het wenselijk dat aan de voorzitter, die in kort geding uitspraak doet over een eis tot echtscheiding, het recht wordt verleend een nieuwe voorlopige maatregel te nemen van dezelfde aard als die welke de vrederechter krachtens het ontwerp kan nemen ten aanzien van de verplichting, bij te dragen in de lasten van het huishouden.

Zij oordeelt het nuttig dat de voorzitter in dit geval het loon of andere bedragen kan overdragen, en dat hij beschikt over de in artikel 218 bepaalde middelen van onderzoek. Uw Commissie meent echter dat de wijzen van uitvoering, omschreven bij artikel 219, niet toepasselijk moeten worden gemaakt. De rechtspleging in kort geding moet haar eigen karakter behouden. De tekst die zij voorstelt slaat dan ook slechts op artikel 218. Uit artikel 219 wordt echter de bepaling overgenomen, dat de beschikking ook kan worden ingeroepen tegen toekomstige derden-schuldnaars.

De bepaling van het tweede lid van artikel 268 van het Burgerlijk Wetboek zou als volgt luiden:

« Hij kan dezelfde machten uitoefenen als bij artikel 218 aan de vrederechter worden verleend. In dit geval kan zijn beschikking ingeroepen worden tegen alle tegenwoordige of

de la dernière résidence conjugale et non plus au tribunal de l'arrondissement dans lequel les époux auront leur domicile.

Le but de cette mesure est d'étendre aux règles de compétence en matière de divorce, la notion simple de « dernière résidence conjugale ».

Sur amendement de M. Rombaut, votre Commission propose d'ajouter que pourra être également compétent le tribunal de l'arrondissement dans lequel la partie défenderesse a son domicile, afin d'éviter dans la mesure du possible des déplacements coûteux et inutiles.

L'article 264 se terminerait donc par les mots suivants: « ou dans lequel la partie défenderesse a son domicile ».

En dépit de ces deux compétences qui pourraient sembler limitatives, le principe n'en reste pas moins vrai que la compétence territoriale n'est pas d'ordre public.

Art. 3.

L'article 3 du projet complète l'article 268 du Code civil par un deuxième alinéa ainsi conçu:

« L'article 218, deuxième alinéa, est applicable à l'exécution des mesures provisoires concernant l'obligation alimentaire ».

Dès le début de la discussion générale votre Commission a estimé qu'il n'était pas souhaitable de maintenir ce texte. Il ne répond pas à son but: éviter qu'un époux malhonnête ne tienne en suspens la décision du juge de paix en matière de contribution aux charges du ménage, par le dépôt d'une requête en divorce ou en séparation de corps.

En outre, le texte examiné peut être critiqué sur deux points.

Premièrement il ne tient pas compte des principes de base de la loi sur la compétence, en confiant l'exécution d'une ordonnance présidentielle au juge de paix.

Deuxièmement, il confond la pension alimentaire et la délégation de salaires. La première se base sur un droit de créance et la seconde sur un mandat de justice. Leurs effets étant différents à l'égard des tiers, il n'est pas normal que la délégation de salaire puisse servir à l'exécution d'une pension alimentaire.

Votre Commission a proposé à l'article 219 une mesure destinée à empêcher la fraude à la loi.

Mais, au surplus, elle estime désirable de conférer au président statuant en référé à la suite d'une demande en divorce, la faculté de prendre une nouvelle mesure provisoire analogue à celle que le projet permet au juge de paix de prendre en matière de contribution aux charges du ménage.

Il semble utile de donner, en l'occurrence, au président la délégation de salaire ou de sommes et les moyens d'investigation prévus par l'article 218. Par contre, votre Commission pense que les modes d'exécution prévus par l'article 219 ne doivent pas être rendus applicables. La procédure du référé doit rester ce qu'elle est. Aussi le texte qu'elle propose ne s'en réfère-t-il qu'à l'article 218. Toutefois de l'article 219, ce texte retient que l'ordonnance est également opposable aux tiers débiteurs futurs.

La disposition devant figurer au deuxième alinéa de l'article 268 du Code civil serait ainsi conçue:

« Il peut exercer les mêmes pouvoirs que ceux conférés au juge de paix par l'article 218. En ce cas, son ordonnance est opposable à tous tiers débiteurs actuels ou futurs sur

toekomstige derden-schuldenaars, na de betekening door deurwaarder ervan, hun op verzoek van een van de partijen gedaan. Wanneer de beschikking ophoudt haar gevolgen te hebben, krijgen de derden-schuldenaars er langs dezelfde weg bericht van op verzoek van de meest gereede partij. »

Art. 4.

Uw Commissie heeft geen wijzigingen aangebracht in artikel 4 van het ontwerp, waarbij aan artikel 476 van het Burgerlijk Wetboek een tweede lid wordt toegevoegd.

Artikel 476 luidt : « de minderjarige wordt van rechtswege door het huwelijk ontvoegd ».

Het tweede lid bepaalt : « Ieder van de echtgenoten is van rechtswege curator over zijn minderjarige echtgenoot. Zijn beiden minderjarig, dan wordt de curatele geregeld overeenkomstig artikel 480 ».

Deze maatregel is een logisch uitvloeisel van artikel 214, dank zij hetwelk het huwelijk de vrouw niet meer handelsonbekwaam zal maken.

Art. 5.

Artikel 5 van het ontwerp strekt tot intrekking van artikel 108 van het Burgerlijk Wetboek, dat wordt vervangen door de volgende, door uw Commissie niet gewijzigde bepalingen : « Een niet ontvoegde minderjarige heeft zijn woonplaats bij degene van zijn ouders die wettelijk beheerder is of bij zijn voogd; een meerderjarige die ontzet is heeft zijn woonplaats bij zijn voogd ».

De eerste volzin van het huidige artikel 108 valt weg. Deze volzin luidt : « De gehuwde vrouw heeft geen andere woonplaats dan die van haar man ».

Het ontwerp maakt dus een eind aan de regel volgens welke de woonplaats van de vrouw daar is, waar de man in hoofdzaak verblijft.

De reden voor deze intrekking is eenvoudig. Het kan voor de echtgenoten noodzakelijk zijn ieder een afzonderlijke woonplaats te hebben, met name wanneer zij beiden een beroep uitoefenen.

Deze mogelijkheid voor de echtgenoten om ieder een verschillende woonplaats te hebben doet geen afbreuk aan hun plicht tot samenwonen, waarvan sprake is in de artikelen 212 en 213.

Men verblijft immers niet noodzakelijk daar waar men zijn woonplaats heeft. De verblijfplaats is een feitelijk begrip, de woonplaats een rechtsbegrip.

Het nieuwe artikel 108 bepaalt dat een niet-ontvoegde minderjarige zijn wettelijke woonplaats heeft bij degene die zijn goederen beheert. De woonplaats is immers vooral belangrijk ten aanzien van de materiële belangen van het kind.

Art. 6.

Bij artikel 6 van het ontwerp wordt aan artikel 507 van het Strafwetboek een tweede lid toegevoegd, dat door uw Commissie niet is gewijzigd.

Hier volgt de tekst van dit artikel 507 :

« Met gevangenisstraf van acht dagen tot twee jaar en met geldboete van 26 frank tot 500 frank worden gestraft de beslagene en al degenen die tegen hem in beslag genomen voorwerpen, in zijn belang bedrieglijk vernielen of wegmaken ».

En de tekst van het nieuwe lid :

« Dezelfde bepaling is van toepassing op de echtgenoot of op degenen die in zijn belang meubelen vernielen,

la signification qui leur en est faite par ministère d'huissier à la requête d'une des parties. Lorsqu'elle cesse de produire ses effets, les tiers débiteurs en sont informés par la même voie à la requête de la partie la plus diligente. »

Art. 4.

Votre Commission n'a pas modifié l'article 4 du projet qui ajoute un deuxième alinéa à l'article 476 du Code civil.

L'article 476 énonce : « Le mineur est émancipé de plein droit par le mariage ».

Le deuxième alinéa ajoute : « Chacun des époux est de droit curateur de son conjoint mineur. Si l'un et l'autre sont mineurs, la curatelle est organisée conformément à l'article 480 ».

Cette mesure est une conséquence logique de l'article 214 grâce auquel le mariage ne rendra plus la femme incapable.

Art. 5.

L'article 5 du projet abroge l'article 108 du Code civil et le remplace par les dispositions suivantes que votre Commission n'a pas modifiées : « Le mineur non émancipé aura son domicile chez celui de ses père et mère administrateur légal ou chez son tuteur; le majeur interdit aura le sien chez son tuteur ».

La première ligne de l'actuel article 108 disparaît. En voici les termes : « La femme n'a point d'autre domicile que celui de son mari ».

Le projet abroge donc la règle suivant laquelle la femme a son domicile légal où se trouve le principal établissement du mari.

La raison de cette abrogation est simple. Il peut être indispensable pour les époux d'avoir des domiciles distincts, notamment lorsqu'ils exercent chacun une profession.

Cette possibilité pour les époux d'avoir des domiciles différents n'entame en rien leur devoir de résider ensemble visé par les articles 212 et 213.

En effet, on ne réside pas nécessairement là où on est domicilié. La résidence est une notion de fait. Le domicile est une notion de droit.

Le nouvel article 108 décide que le mineur non émancipé aura son domicile légal chez celui qui administre ses biens. En effet, le domicile présente surtout de l'importance au sujet des intérêts matériels de l'enfant.

Art. 6.

L'article 6 du projet ajoute un second alinéa que votre Commission n'a pas modifié à l'article 507 du Code pénal.

Voici le texte de l'article 507 :

« Seront punis d'un emprisonnement de huit jours à deux ans et d'une amende de 26 francs à 500 francs, le saisi et tous ceux qui auront frauduleusement détruit ou détourné, dans son intérêt, des objets saisis sur lui. »

Voici le texte du nouvel alinéa.

« La même disposition est applicable à l'époux ou à ceux qui dans son intérêt détruisent, dégradent ou détournent

beschadigen of wegmaken, ten aanzien waarvan een maatregel is uitgevaardigd als bedoeld in de artikelen 221, § 1, en 224 van het Burgerlijk Wetboek. »

Deze bepaling stelt een doeltreffende straf op alle handelingen, verricht met schending van een verbod dat op roerende goederen slaat.

Art. 7.

In artikel 7 worden de wettelijke bepalingen opgenoemd, die moeten worden ingetrokken, gewijzigd of vervangen ingevolge de invoering van de nieuwe artikelen 212 tot 226 in het Burgerlijk Wetboek.

Naast enkele wijzigingen van de vorm stelt uw Commissie drie toevoegingen en een weglating voor:

1° Er zou een § 1bis moeten worden toegevoegd, die luidt als volgt:

« Het laatste lid van artikel 396bis van het Burgerlijk Wetboek wordt ingetrokken en vervangen door de volgende bepalingen: « De artikelen 391 tot 394 van het » Burgerlijk Wetboek zijn van toepassing op de voogdij » der natuurlijke kinderen ». »

Het huidige artikel 396bis bepaalt immers: « De artikelen 391 tot 396 zijn van toepassing op de voogdij der natuurlijke kinderen ».

Maar het ontwerp trekt juist de artikelen 395 tot 396 van het Burgerlijk Wetboek in, met betrekking tot een nieuw huwelijk van de moeder-voogdes.

2° Er zou een § 1ter moeten worden toegevoegd, die luidt als volgt

« In het eerste lid van artikel 776 van het Burgerlijk Wetboek vallen de woorden: « overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk VI van de titel: Het Huwelijk » weg. »

In artikel 776 wordt bepaald dat de gehuwde vrouwen geen nalatenschap kunnen aanvaarden zonder de machtiging van hun man of van de rechter, overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk VI van de titel Het Huwelijk.

Deze laatste referentie schijnt de Commissie onlogisch toe, aangezien het nieuwe hoofdstuk VI de handelingsonbekwaamheid van de gehuwde vrouw opheft, bijgevolg de machtiging van de man of van de rechter. Uw Commissie stelt dan ook voor ze weg te laten.

Zij wenst echter het beginsel van de machtiging te behouden, althans totdat de huwelijkse voorwaarden zijn hervormd.

3° Er zou een § 23bis moeten bijkomen, die luidt als volgt:

« § 23bis. In het eerste en het derde lid van artikel 70 van het koninklijk besluit van 10 september 1936 tot codificatie van de postwetgeving (binnenlandse dienst) worden de woorden: « gehuwde vrouwen » weggelaten. »

De eerste volzin van het zesde lid van hetzelfde artikel wordt opgeheven en vervangen door wat volgt:

« Verzet van de curators der ontvoogde minderjarigen of van de gerechtelijke raadslieden kan enkel worden aangekend krachtens machtiging van de rechtbank van eerste aanleg van de woonplaats van de ontvoogde minderjarige of van de rechtbank welke de gerechtelijke raadsman heeft benoemd. »

des meubles qui ont fait l'objet d'une mesure prévue aux articles 221, § 1, et 224 du Code civil. »

Cette disposition donne une sanction efficace à tous actes passés en violation d'une interdiction portant sur des biens meubles.

Art. 7.

L'article 7 du projet énumère les dispositions légales qui doivent être abrogées, modifiées ou remplacées, à la suite de l'introduction dans le Code civil des nouveaux articles 212 à 226.

En plus de quelques modifications de forme, votre Commission propose trois additions et une suppression.

1° Il faudrait un § 1bis ainsi libellé:

« Le dernier alinéa de l'article 396bis du Code civil est abrogé et remplacé par les dispositions suivantes: « Les » articles 391 à 394 sont applicables à la tutelle des enfants » naturels ». »

En effet, l'actuel article 396bis stipule: « Les articles 391 à 396 sont applicables à la tutelle des enfants naturels ».

Or, le projet abroge les articles 395 et 396 du Code civil relatifs au nouveau mariage de la mère tutrice.

2° Il faudrait un § 1ter ainsi libellé:

« Dans le premier alinéa de l'article 776 du Code civil sont abrogés les mots: « Conformément aux dispositions » du chapitre VI du titre du Mariage ». »

L'article 776 dit que les femmes mariées ne peuvent accepter une succession sans l'autorisation de leur mari ou de justice conformément aux dispositions du chapitre VI du titre du Mariage.

Cette dernière référence est illogique puisque le nouveau chapitre VI supprime l'incapacité de la femme mariée, donc l'autorisation du mari ou de justice. Aussi votre Commission vous propose-t-elle de la faire disparaître.

Mais elle souhaite maintenir le principe de l'autorisation tout au moins jusqu'à la réforme des régimes matrimoniaux.

3° Il faudrait un § 23bis ainsi rédigé:

« § 23bis. Au premier et troisième alinéa de l'article 70 de l'arrêté royal du 10 septembre 1936 codifiant la législation postale en service intérieur sont abrogés les mots: « à des femmes mariées ».

La première phrase du sixième alinéa du même article est abrogée et remplacée par les dispositions suivantes:

« L'opposition des curateurs des mineurs émancipés ou celle des conseils judiciaires ne peut être formée qu'en vertu de la permission du tribunal de première instance du domicile du mineur émancipé, ou du tribunal qui a nommé le conseil judiciaire. »

Deze bepalingen zijn bestemd om de postwetgeving in overeenstemming te brengen met het nieuwe beginsel van de rechtsbekwaamheid der gehuwde vrouw.

4° Ten slotte zou littera *g* uit § 25, 2°, moeten wegge-
laten worden.

Artikel 68 van de wet van 18 juni 1930 betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood werd immers opgeheven bij de wet van 12 juli 1957 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor bedienden.

Art. 8.

Artikel 8 noemt de tijdelijke bepalingen op en niet de overgangsbepalingen zoals verkeerdelijk in de Franse tekst wordt gezegd.

Het zijn tijdelijke bepalingen omdat zij slechts toepas-
selijk zijn tot de inwerkingtreding van de wet tot wij-
ziging van Titel V van Boek III van het Burgerlijk Wet-
boek betreffende het huwelijkscontract. Tot dan zal de
rechtsbekwaamheid van de vrouw beperkt zijn.

Deze tijdelijke bepalingen hebben ten doel intussen een
reeks voordelen die bij de vroegere wetgeving aan de
vrouw waren verleend, te handhaven.

Uw Commissie stelt enkele wijzigingen voor, die meer
de vorm dan de inhoud betreffen, dit naar aanleiding van
een amendement van de heer Mertens de Wilmars.

Het 6°, § 3, handelt over de rechtsmiddelen inzake voor-
behouden goederen. De Commissie wenst de woorden :
« van de laatste woonplaats der echtgenoten », te vervan-
gen door de woorden : « van de laatste echtelijke verblijf-
plaats », aangezien het ontwerp in dergelijke gevallen steeds
het begrip « laatste woonplaats der echtgenoten » vervan-
gen heeft door het begrip « laatste echtelijke verblijfplaats ».

Het ontwerp, zoals het is gewijzigd, werd eenparig door
uw Commissie aangenomen.

Dit verslag werd eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,
V. TAHON.

De Voorzitter a. i.,
M.-A. PIERSON.

Ces dispositions sont destinées à mettre la législation
postale en accord avec le principe nouveau de la capacité
juridique de la femme mariée.

4° Il faudrait enfin supprimer au § 25, 2°, le littera *g*.

En effet, l'article 68 de la loi du 18 juin 1930 sur la
vieillesse et le décès prématuré vient d'être abrogé par la
loi du 12 juillet 1957 relative à la pension de retraite et de
survie des employés.

Art. 8.

L'article 8 du projet énumère les dispositions temporaires
et non pas transitoires comme le stipule par erreur le texte
qui vous est transmis.

Elles sont temporaires car elles ne seront applicables que
jusqu'au moment où entrera en vigueur la loi modifiant le
Titre V du Livre III du Code civil sur le contrat de mariage.
Jusqu'alors la capacité de la femme sera limitée.

Ces dispositions temporaires visent à maintenir en sa
faveur et pendant ce temps une série d'avantages qui lui
étaient assurés par la législation antérieure.

Votre Commission propose ici des modifications de
forme, plus une modification de fond résultant d'un amen-
dement de M. Mertens de Wilmars.

Au 6°, § 3, qui règle les recours en matière de biens
réservés, la Commission souhaite remplacer les mots :
« du dernier domicile des époux », par : « de la dernière
résidence conjugale », puisque le projet remplace dans tous
les cas de recours la notion du « dernier domicile conjugal »
par celle de la « dernière résidence conjugale ».

Le projet tel qu'il a été amendé, a été approuvé par votre
Commission à l'unanimité.

Le présent rapport a été adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,
V. TAHON.

Le Président a. i.,
M.-A. PIERSON.

TEKST
DOOR DE COMMISSIE AANGENOMEN.

Eerste artikel.

De artikelen 212 tot en met 226bis van het Burgerlijk Wetboek worden opgeheven en vervangen als volgt :

Art. 212. — De echtgenoten hebben de plicht samen te wonen; zij zijn elkaar getrouwheid, hulp en bijstand verschuldigd.

Art. 213. — De echtelijke verblijfplaats wordt, bij gebreke van overeenstemming tussen de echtgenoten, door de man vastgesteld. De vrouw heeft het recht zich tot de rechtbank van eerste aanleg te wenden, indien er wettige redenen zijn voor de keuze van een andere verblijfplaats.

Is de man afwezig, ontzet of in de onmogelijkheid zijn wil te kennen te geven, dan wordt de echtelijke verblijfplaats door de vrouw vastgesteld.

Art. 214. — Het huwelijk wijzigt de burgerlijke bekwaamheid van de echtgenoten niet, behalve in geval van toepassing van artikel 476 en onder voorbehoud van de bevoegdheden aan de echtgenoten toegekend door Titel V van Boek III.

Art. 215. — Iedere echtgenoot heeft recht een beroep, een nijverheids- of een handelsbedrijf uit te oefenen zonder toestemming van de andere echtgenoot.

Indien de andere echtgenoot evenwel meent dat hieraan een ernstig nadeel verbonden is voor zijn zedelijke of stoffelijke belangen of voor die van de minderjarige kinderen, heeft hij het recht zich tot de rechtbank van eerste aanleg te wenden.

De bepaling van het voorgaande lid is niet van toepassing op de uitoefening van openbare ambten en mandaten.

Indien de echtgenoot het beroep, nijverheids- of handelsbedrijf nog niet uitoefent op de dag dat de andere echtgenoot zich tot de rechtbank wendt, mag hij daarmee niet beginnen alvorens de rechtbank zich heeft uitgesproken, tenzij de Voorzitter in kort geding anders heeft beslist.

Art. 216. — De vrouw die afzonderlijk een beroep uitoefent of handel drijft, mag, in haar beroeps- of handelsbetrekkingen, de naam van haar man enkel met zijn toestemming gebruiken.

Evenzo mag de man, in zijn beroeps- of handelsbetrekkingen, de naam van zijn vrouw enkel met haar toestemming bij de zijne voegen.

De gegeven bewilliging kan alleen om gewichtige redenen worden ingetrokken. Tegen deze intrekking kan verhaal ingesteld worden bij de rechtbank van eerste aanleg.

Art. 217. — Het verhaal bedoeld in de artikelen 213, 215 en 216 wordt bij de rechtbank van eerste aanleg of bij de rechter in kort geding van de echtelijke verblijfplaats ingesteld bij een ter griffie ingediend verzoekschrift. De tussenkomst van een pleitbezorger is niet vereist.

De echtgenoten, en eventueel de getuigen, worden voor de rechtbank opgeroepen door de griffier.

De rechtbank, na partijen en eventueel hun advocaten in raadkamer te hebben gehoord, doet onverwijld uitspraak in openbare terechtzitting.

TEXTE
ADOPTÉ PAR LA COMMISSION.

Article premier.

Les articles 212 à 226bis inclus du Code civil sont abrogés et remplacés par les dispositions suivantes :

Art. 212. — Les époux ont le devoir d'habiter ensemble; ils se doivent mutuellement fidélité, secours, assistance.

Art. 213. — La résidence conjugale est, à défaut d'accord entre époux, fixée par le mari. La femme a un droit de recours devant le tribunal de première instance si des motifs légitimes commandent le choix d'une autre résidence.

Si le mari est absent, interdit ou dans l'impossibilité de manifester sa volonté, la résidence conjugale est fixée par la femme.

Art. 214. — Le mariage ne modifie pas la capacité civile des conjoints, sauf en cas d'application de l'article 476 et sous réserve des pouvoirs attribués aux époux au Titre V du Livre III.

Art. 215. — Chaque époux a le droit d'exercer une profession, une industrie ou un commerce sans le consentement du conjoint.

Toutefois, si le conjoint estime que cette activité est de nature à porter un préjudice sérieux à ses intérêts moraux ou matériels ou à ceux des enfants mineurs, il a un droit de recours devant le tribunal de première instance.

La disposition de l'alinéa précédent n'est pas applicable à l'exercice des fonctions et mandats publics.

Si la profession, l'industrie ou le commerce ne sont pas encore exercés au jour du recours, le conjoint ne peut en commencer l'exercice avant que le tribunal ait statué à ce sujet, à moins qu'il en ait été décidé autrement par le président siégeant en référé.

Art. 216. — La femme qui exerce séparément une profession ou un commerce ne peut user dans ses relations professionnelles ou commerciales du nom de son mari, que du consentement de ce dernier.

De même, le mari ne peut adjoindre à son nom, dans ses relations professionnelles ou commerciales, celui de sa femme, que du consentement de cette dernière.

L'autorisation donnée ne peut être retirée que pour des motifs graves. Le retrait ouvre un recours devant le tribunal de première instance.

Art. 217. — Les recours prévus par les articles 213, 215 et 216 sont introduits devant le tribunal de première instance ou le juge des référés de la résidence conjugale par requête déposée au greffe. Le ministère d'un avoué est facultatif.

Les époux, et éventuellement les témoins, sont convoqués devant le tribunal par le greffier.

Le tribunal, après avoir entendu les parties et éventuellement leurs avocats en chambre du conseil, statue d'urgence en audience publique.

Van het vonnis wordt, op verzoek van een der echtgenoten, door de griffier kennis gegeven aan de andere echtgenoot.

Indien het vonnis bij verstek is gewezen, moet het verzet op straffe van verval, binnen vijftien dagen na de kennisgeving gedaan worden. Het verzet kan geschieden in dezelfde vorm als de oorspronkelijke eis.

Beroep kan slechts binnen vijftien dagen na de kennisgeving worden ingesteld. Het Hof doet onverwijld uitspraak.

Houdt het vonnis verbod in een werkzaamheid uit te oefenen waarvoor inschrijving in het handelsregister vereist is, dan wordt het bij uittreksel overgeschreven in een daartoe ter griffie van de rechtbank gehouden register; bovendien zendt de griffier een uitgifte van het vonnis, in de arrondissementen waar een rechtbank van koophandel bestaat, aan de griffie van die rechtbank. De referendaris gaat ambtshalve over tot verbetering of doorhaling van de inschrijving.

Art. 218. — Ieder der echtgenoten draagt in de lasten van het huishouden bij naar zijn vermogen en zijn staat.

Wanneer een van de echtgenoten deze verplichting niet nakomt, kan de andere, onverminderd de rechten van derden, zich door de vrederechter van de laatste echtelijke verblijfplaats of van de woonplaats van de tegenpartij doen machtigen om, bij uitsluiting van zijn echtgenoot, te ontvangen diens inkomsten of de inkomsten welke hij krachtens het huwelijksvermogenstelsel beheert, de opbrengst van zijn arbeid en alle andere hem door derden verschuldigde geldsommen. De rechter bepaalt onder welke voorwaarden en tot welk bedrag de machtiging wordt verleend.

De rechter kan de echtgenoten en zelfs derden bevelen hem inlichtingen te verstrekken, dan wel boeken of bescheiden over te leggen waaruit het bedrag van de inkomsten, schuldvorderingen en opbrengsten van de arbeid van partijen kan blijken; de door derden te verstrekken inlichtingen worden aan de rechter schriftelijk medegedeeld.

Geeft de derde aan de vorderingen van de rechter binnen de door deze gestelde termijn geen gevolg of blijken de verstrekte inlichtingen onvolledig of onjuist te zijn, dan kan de rechter bij met redenen omkleed vonnis bevelen dat de derde in persoon zal verschijnen op de datum die hij bepaalt. Een voor eensluidend verklaard afschrift van de beschikking wordt bij de oproepingsbrief van de derde gevoegd.

Een gedaagde derde die niet verschijnt of weigert de gevraagde inlichtingen te verstrekken, is strafbaar met de straffen gesteld in de artikelen 263 en volgende van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

In de oproepingsbrief van de derde moet, op straffe van nietigheid, de tekst van het voorgaande lid voorkomen.

Beveelt de rechter aan het Bestuur der Directe Belastingen hem gegevens te verstrekken over het bedrag aan inkomsten, schuldvorderingen en opbrengsten van de arbeid van de echtgenoten of van een van hen, dan zijn de ambtenaren van dat Bestuur ontslagen van de geheimhouding welke hun is opgelegd krachtens de wetten betreffende de inkomstenbelastingen.

Art. 219. — § 1. Op mondeling of schriftelijk verzoek worden de echtgenoten voor de vrederechter geroepen door een waarschuwing van de griffier, die het onderwerp van de eis bepaalt.

Het vonnis is uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande beroep en, bij voorkomend geval, niettegenstaande verzet, zonder borgtocht en zelfs op de minuut.

Le jugement est, à la requête d'un des époux, notifié par le greffier à l'autre époux.

S'il est rendu par défaut, l'opposition doit à peine de déchéance être faite dans les quinze jours de la notification. Elle peut se faire dans les mêmes formes que la demande originale.

L'appel ne peut être interjeté que dans les quinze jours de la notification. La Cour statue d'urgence.

Si le jugement comporte défense de l'exercice d'une activité nécessitant une inscription au registre du commerce, il est transcrit par extrait sur un registre tenu à cet effet au greffe du tribunal; en outre, une expédition du jugement est transmise par le greffier, dans les arrondissements où il existe un tribunal de commerce, au greffe de ce dernier tribunal. Le référendaire procède d'office à la rectification ou à la radiation de l'immatriculation.

Art. 218. — Chaque époux contribue aux charges du ménage selon ses facultés et son état.

À défaut par l'un des époux de satisfaire à cette obligation, l'autre époux peut, sans préjudice aux droits des tiers, se faire autoriser par le juge de paix de la dernière résidence conjugale ou du domicile de la partie adverse à percevoir, à l'exclusion de son conjoint, les revenus de celui-ci ou ceux qu'il administre en vertu du régime matrimonial, les produits de son travail et toutes autres sommes qui lui sont dues par des tiers. Le juge fixe les conditions de l'autorisation ainsi que le montant à concurrence duquel elle est accordée.

Le juge peut ordonner aux époux, et même aux tiers la communication de renseignements ou la représentation des livres de commerce ou pièces comptables de nature à établir le montant des revenus, créances et produits du travail des parties; les renseignements à fournir par les tiers sont communiqués au juge par écrit.

S'il n'est pas donné suite par le tiers aux réquisitions du juge, dans le délai qu'il détermine, ou si les renseignements donnés apparaissent incomplets ou inexacts, le juge peut, par jugement motivé, ordonner que le tiers compare en personne à la date qu'il fixe. Une copie certifiée conforme de l'ordonnance est jointe à la convocation du tiers.

Le tiers cité et défaillant ou se refusant à fournir les renseignements demandés est passible des sanctions prévues aux articles 263 et suivants du Code de Procédure civile.

La convocation du tiers reproduit, à peine de nullité, le texte de l'alinéa précédent.

Lorsque le juge ordonne à l'Administration des Contributions directes de fournir des renseignements qu'elle possède sur le montant des revenus, créances et produits du travail des époux ou de l'un d'eux, le secret imposé aux fonctionnaires de cette Administration en vertu des lois relatives aux impôts sur les revenus, est levé.

Art. 219. — § 1. Sur requête verbale ou écrite, les époux sont convoqués devant le juge de paix, par un avertissement du greffier, précisant l'objet de la demande.

Le jugement est exécutoire par provision, nonobstant appel et, s'il y a lieu, nonobstant opposition, sans caution, même sur la minute.

§ 2. Van het vonnis wordt aan partijen kennis gegeven door de griffier.

Indien het vonnis bij verstek gewezen is, moet het verzet, op straffe van verval, binnen vijftien dagen na de kennisgeving gedaan worden.

Het verzet kan worden gedaan in dezelfde vorm als de oorspronkelijke eis.

§ 3. Het vonnis is vatbaar voor beroep, ongeacht het bedrag van de eis.

Het beroep moet, op straffe van nietigheid, worden ingesteld binnen vijftien dagen na de kennisgeving.

§ 4. Het vonnis kan worden gewijzigd, zelfs als het definitief geworden is, indien de wederzijdse toestand van de echtgenoten zulks rechtvaardigt.

§ 5. Het vonnis kan worden ingeroepen tegen alle tegenwoordige of toekomstige derden-schuldenaars na een kennisgeving hun door de griffier op verzoek van de echtgenoot-eiser gedaan.

Wanneer het vonnis ophoudt zijn gevolgen te hebben, bericht de griffier zulks aan de derden-schuldenaars.

De griffier vermeldt in zijn kennisgevingen wat de derdeschuldenaar moet betalen of moet ophouden te betalen.

§ 6. Het vonnis blijft uitvoerbaar, niettegenstaande de latere indiening van een eis tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed, totdat de rechtbank of de rechter in kort geding uitspraak doet.

Art. 220. — Is een van de echtgenoten afwezig, ontzett of in de onmogelijkheid zijn wil te kennen te geven, dan kan de vrederechter de andere echtgenoot machtigen om tot een bedrag dat hij bepaalt, voor de behoeften van het huishouden, de sommen te ontvangen die door derden aan zijn echtgenoot verschuldigd zijn.

De machtiging wordt gevraagd bij verzoekschrift gericht aan de rechter. Deze plaatst de door hem verleende machtiging onderaan op het verzoekschrift.

Art. 221. — § 1. Wanneer een van de echtgenoten grove-lijk zijn plicht verzuimt, beveelt de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg van de laatste echtelijke verblijfplaats de dringende en voorlopige maatregelen die in het belang van de andere echtgenoot en van de kinderen geboden zijn. Hij kan onder meer aan een van de echtgenoten verbod opleggen om, voor de tijd die hij bepaalt, al dan niet gemeenschappelijke roerende of onroerende goederen zonder de medewerking van de andere echtgenoot te vervreemden, te hypothequeren of in pand te geven; hij kan, onder dezelfde voorwaarden, de verplaatsing van meubelen verbieden, behoudens aanwijzing van die welke hij aan een van beide echtgenoten toewijst voor zijn persoonlijk gebruik.

Daden van vervreemding in de zin van dit artikel zijn alle daden bedoeld in het eerste artikel van de wet van 16 december 1851 en in artikel 8 van de wet van 10 februari 1908.

De voorzitter kan de echtgenoot die, ingevolge een van de in het eerste lid van deze paragraaf bedoelde maatregelen, de meubelen onder zich heeft, verplichten borg te stellen of van voldoende geboetheid te doen blijken.

§ 2. Op schriftelijk verzoek, vergezeld van bewijsstukken, indien er zijn, worden de echtgenoten door de griffier bij de voorzitter geroepen, die uitspraak doet binnen vijftien dagen na de datum van het verzoekschrift.

De oproeping vermeldt het voorwerp van het verzoek. De tussenkomst van een pleitbezorger is niet vereist.

§ 2. Le jugement est notifié aux parties par le greffier.

S'il est rendu par défaut, l'opposition doit, à peine de déchéance, être faite dans les quinze jours de la notification.

Elle peut se faire dans les mêmes formes que la demande originaire.

§ 3. Le jugement est susceptible d'appel, quel que soit le montant de la demande.

Appel est interjeté, à peine de nullité, dans les quinze jours de la notification.

§ 4. Le jugement peut être modifié, même lorsqu'il est devenu définitif, si la situation respective des époux le justifie.

§ 5. Le jugement est opposable à tous tiers débiteurs actuels ou futurs sur la notification que leur fait le greffier, à la requête de l'époux demandeur.

Lorsque le jugement cesse de produire ses effets, les tiers débiteurs en sont informés par le greffier.

Les notifications faites par le greffier indiquent ce que le tiers débiteur doit payer ou cesser de payer.

§ 6. Le jugement demeure exécutoire nonobstant le dépôt ultérieur d'une requête en divorce ou en séparation de corps, jusqu'à la décision du tribunal ou du juge des référés.

Art. 220. — Si l'un des époux est absent, interdit ou dans l'impossibilité de manifester sa volonté, le juge de paix peut autoriser l'autre époux à percevoir, pour les besoins du ménage, les sommes dues par des tiers à son conjoint, jusqu'à concurrence du montant qu'il fixe.

L'autorisation est demandée par requête adressée au juge. Celui-ci consigne son autorisation au bas de la requête.

Art. 221. — § 1. Si l'un des deux époux manque gravement à ses devoirs, le président du tribunal de première instance de la dernière résidence conjugale ordonne les mesures urgentes et provisoires qu'exige l'intérêt de l'autre époux et des enfants. Il peut, notamment, interdire à l'un des époux, pour la durée qu'il détermine, d'aliéner ou d'hypothéquer ou de donner en gage des biens meubles ou immeubles, communs ou non, sans le concours de l'autre; il peut, dans les mêmes conditions, interdire le déplacement des meubles, sauf à spécifier ceux dont il attribuerait l'usage personnel à l'un ou l'autre des époux.

Sont des actes d'aliénation au sens du présent article, tous les actes visés à l'article premier de la loi du 16 décembre 1851 et à l'article 8 de la loi du 10 février 1908.

Le président peut obliger l'époux détenteur des meubles, à la suite d'une des mesures prévues par l'alinéa premier du présent paragraphe, à donner caution ou à justifier de sa solvabilité suffisante.

§ 2. Sur requête écrite, à laquelle sont jointes les pièces justificatives, s'il en est, les époux sont convoqués par le greffier devant le président qui statue dans les quinze jours de la date de la requête.

La convocation mentionne l'objet de la requête. Le ministère d'un avoué est facultatif.

§ 3. Van de beschikking, gegeven krachtens § 1, wordt op verzoek van de echtgenoot, die ze heeft verkregen, aan de andere echtgenoot kennis gegeven door de griffier; bovendien wordt zij op staande voet bij uittreksel overgeschreven in het daartoe ter griffie gehouden register.

In de kennisgeving moet, op straffe van nietigheid, de tekst van artikel 600 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en van artikel 507 van het Strafwetboek voorkomen.

Indien de beschikking het verbod inhoudt om voor hypotheek vatbare goederen te vervreemden of te hypothekeren, wijst zij de echtgenoten en de goederen aan overeenkomstig artikel 222, tweede lid. Op verzoek van de echtgenoot die ze heeft verkregen, doet de griffier onverwijld een woordelijk uittreksel daaruit aan de bevoegde hypotheekbewaarder toekomen om in het daartoe bestemde register te worden overgeschreven.

Deze overschrijving geldt voor de duur van het verbod, bepaald in de beschikking. Indien de beschikking de duur van het verbod niet vaststelt, geldt de overschrijving voor zes maanden.

De overschrijving houdt op haar gevolgen te hebben, zodra zij is doorgehaald met toestemming van de echtgenoot of van zijn rechtverkrijgenden dan wel krachtens een wijzigingsbeschikking.

Art. 222. — De echtgenoot die het verbod vordert om voor hypotheek vatbare goederen te vervreemden of te hypothekeren kan bij de indiening van zijn vordering of naderhand eisen dat de griffier op staande voet akte zal opmaken van de indiening van het verzoekschrift.

Deze akte behelst, benevens het onderwerp van het verzoek, de naam, voornamen, geboorteplaats en -datum, beroep en woonplaats van de echtgenoten, een afzonderlijke opgave van de in het verzoekschrift bedoelde goederen, te weten het arrondissement, de gemeente, de plaats waar zij gelegen zijn, alsmede de kadastrale gegevens, en voor de schepen en boten hun naam en andere kenmerken als bepaald in artikel 4, 2°, van de wet van 10 februari 1908. In spoedeisende gevallen zendt de griffier, op verzoek van de eisende echtgenoot en met machtiging van de voorzitter der rechtbank, zonder verwijl aan de bevoegde hypotheekbewaarder een uitgifte van de akte van indiening van het verzoekschrift, vergezeld van de machtiging van de voorzitter, om in het daartoe bestemde register te worden overgeschreven.

Deze overschrijving houdt op haar gevolgen te hebben, wanneer zij doorgehaald wordt met toestemming van de echtgenoot of van zijn rechtverkrijgenden, of ingevolge de beschikking waarbij de eis onontvankelijk of ongegrond wordt verklaard, na overschrijving van de beschikking waarbij hij gegrond wordt verklaard.

Art. 223. — De artikelen 93 en 95 van de wet van 16 december 1851 zijn van toepassing op de doorhaling bedoeld in artikel 221, § 3, vijfde lid, en in artikel 222, derde lid.

Art. 224. — Wanneer het verbod gevraagd wordt voor roerende goederen of schuldvorderingen, kan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, in geval van volstrekte noodzaak, alleen op zicht van het verzoekschrift en alvorens zich uit te spreken over de waarde daarvan, aan de eisende echtgenoot bij een op de minuut uitvoerbare beschikking toestaan om verzet te doen in handen van de andere echtgenoot of van een derde.

Dit verzet wordt gedaan bij deurwaardersexploit en geldt als verbod van vervreemding of verplaatsing tot de datum van de uitspraak van de beschikking waarbij over de waarde van het verzoekschrift wordt beslist.

§ 3. L'ordonnance, rendue en vertu du § 1, est, à la requête de l'époux qui l'a obtenue, notifiée par le greffier à l'autre époux; elle est en outre, sur-le-champ, transcrite par extrait au greffe sur le registre tenu à cet effet.

La notification reproduit, à peine de nullité, le texte des articles 600 du Code de Procédure civile et 507 du Code pénal.

Si l'ordonnance porte interdiction d'aliéner ou d'hypothéquer des biens susceptibles d'hypothèque, elle désigne les époux et les biens de la manière indiquée au deuxième alinéa de l'article 222. A la requête de l'époux qui l'a obtenue, un extrait littéral en est transmis, sans délai, par le greffier au conservateur des hypothèques compétent pour être transcrit dans le registre à ce destiné.

Cette transcription vaut pour la durée de l'interdiction fixée par l'ordonnance. Si l'ordonnance n'assigne pas de durée à l'interdiction, la transcription vaut pour six mois.

La transcription cesse ses effets dès qu'elle est radiée du consentement de l'époux ou de ses ayants cause ou en vertu d'une ordonnance modificative.

Art. 222. — L'époux qui requiert l'interdiction d'aliéner ou d'hypothéquer des biens susceptibles d'hypothèque peut exiger, lors de l'introduction de sa demande ou postérieurement, que le greffier dresse acte, sur-le-champ, du dépôt de la requête.

Cet acte contient, outre la mention de l'objet de la requête, l'indication des noms, prénoms, lieux et dates de naissance, professions et domiciles des époux, la désignation individuelle des biens visés par la requête, savoir, l'arrondissement, la commune, le lieu où ils sont situés, ainsi que les indications cadastrales et pour les navires et bateaux, leur nom et les autres caractéristiques prévues à l'article 4, 2°, de la loi du 10 février 1908. Dans les cas d'urgence, à la requête de l'époux requérant et avec l'autorisation du président du tribunal, le greffier transmet, sans délai, au conservateur des hypothèques compétent pour être transcrite dans le registre à ce destiné, une expédition de l'acte du dépôt de la requête accompagnée de l'autorisation du président.

Cette transcription cesse ses effets lorsqu'elle est radiée du consentement de l'époux ou de ses ayants cause, ou ensuite de l'ordonnance déclarant la demande non recevable ou non fondée, ou lors de la transcription de l'ordonnance la déclarant fondée.

Art. 223. — Sont applicables à la radiation visée au cinquième alinéa du § 3 de l'article 221 et au troisième alinéa de l'article 222, les dispositions des articles 93 et 95 de la loi du 16 décembre 1851.

Art. 224. — Lorsque l'interdiction sollicitée concerne des biens meubles ou des créances, le président du tribunal de première instance, dans le cas d'absolue nécessité, peut sur le seul vu de la requête, et avant de statuer sur le mérite de celle-ci, permettre, par ordonnance exécutoire sur minute, à l'époux requérant de faire opposition entre les mains de son conjoint ou d'un tiers.

Cette opposition est faite par exploit d'huissier et vaut interdiction d'aliénation ou de déplacement jusqu'à la date du prononcé de l'ordonnance statuant sur le mérite de la requête.

Art. 225. — Zijn vernietigbaar op verzoek van de eisende echtgenoot, alle akten verleden met schending van een verbodsbeschikking of verbodsverzoekschrift, na de overschrijving van die beschikking of van het verzoekschrift en gedurende de geldigheidstermijn daarvan. Deze eis moet worden ingesteld uiterlijk drie maanden na het verstrijken van de geldigheidstermijn van de beschikking.

Art. 226. — De oproepingen en kennisgevingen waarmede de griffier belast is krachtens de artikelen 217, 218, 219, §§ 1, 2 en 5, 221, §§ 2 en 3, en 222, worden gedaan onder bij ter post aangetekende omslag tegen ontvangstbewijs. Die welke gericht worden aan de echtgenoten bevatten zo nodig een voor eensluidend verklaard afschrift van het gewezen vonnis.

De kennisgeving wordt, niettegenstaande elk tegenbewijs, vermoed te zijn verricht vijf dagen na de dag waarop de omslag bij de post is afgegeven. De partijen mogen ook de tussenkomst van een deurwaarder inroepen.

Art. 2.

Artikel 234 van het Burgerlijk Wetboek wordt opgeheven en vervangen als volgt :

« De eis tot echtscheiding wegens een bepaalde oorzaak kan slechts ingesteld worden voor de rechtbank van het arrondissement waar de echtgenoten hun laatste echtelijke verblijfplaats hadden of waar de verweerder zijn woonplaats heeft, van welke aard de feiten of misdrijven, welke tot deze eis aanleiding geven, ook mogen zijn. »

Art. 3.

Artikel 268 van het Burgerlijk Wetboek wordt aangevuld met een tweede en derde lid, luidende :

« Hij kan gebruik maken van dezelfde bevoegdheid als die door artikel 218 aan de vrederechter toegekend.

» In dit geval kan zijn beschikking ingeroepen worden tegen alle tegenwoordige of toekomstige derden-schuldenaars na de betekening door deurwaarder ervan, hun op verzoek van een van de partijen gedaan.

» Wanneer zij ophoudt haar gevolgen te hebben, krijgen de derden-schuldenaars er langs dezelfde weg bericht van op verzoek van de meest gerede partij. »

Art. 4.

Aan artikel 476 van het Burgerlijk Wetboek wordt een tweede lid toegevoegd, luidende :

« Ieder van de echtgenoten is van rechtswege curator over zijn minderjarige echtgenoot. Zijn beiden minderjarig, dan wordt de curatele geregeld overeenkomstig artikel 480. »

Art. 5.

Artikel 108 van het Burgerlijk Wetboek wordt opgeheven en vervangen door wat volgt :

« Een niet ontvoogde minderjarige heeft zijn woonplaats bij degene van zijn ouders die wettelijk beheerder is of bij zijn voogd; een meerderjarige die ontzet is heeft zijn woonplaats bij zijn voogd. »

Art. 6.

Aan artikel 507 van het Strafwetboek wordt een tweede lid toegevoegd, luidende :

« Dezelfde bepaling is van toepassing op de echtgenoot of op degene die in zijn belang meubelen vernielen, bescha-

Art. 225. — Sont annulables à la demande de l'époux requérant, tous actes passés en violation d'une ordonnance ou d'une requête d'interdiction, après la transcription de cette ordonnance ou de cette requête et durant le délai de validité de celle-ci. Cette action doit être introduite au plus tard trois mois après l'expiration du délai de validité de l'ordonnance.

Art. 226. — Les convocations et notifications dont est chargé le greffier en vertu des articles 217, 218, 219, § 1, § 2, et § 5, 221, § 2 et § 3, et 222 sont faites sous pli recommandé à la poste avec accusé de réception. Celles qui sont adressées aux époux comprennent, s'il y a lieu, une copie certifiée conforme du jugement rendu.

La notification est, nonobstant toute preuve contraire, présumée accomplie cinq jours après celui de la remise du pli à la poste. Les parties peuvent aussi recourir au ministère d'un huissier.

Art. 2.

L'article 234 du Code civil est abrogé et remplacé par la disposition suivante :

« Quelle que soit la nature des faits ou des délits qui donneront lieu à la demande en divorce pour cause déterminée, cette demande ne pourra être formée qu'au tribunal de l'arrondissement dans lequel les époux ont eu leur dernière résidence conjugale ou dans lequel la partie défenderesse a son domicile. »

Art. 3.

L'article 268 du Code civil est complété par les deux alinéas suivants :

« Il peut exercer les mêmes pouvoirs que ceux conférés au juge de paix par l'article 218.

» En ce cas, son ordonnance est opposable à tous tiers débiteurs actuels ou futurs sur la signification qui leur en est faite par ministère d'huissier à la requête d'une des parties.

» Lorsqu'elle cesse de produire ses effets, les tiers débiteurs en sont informés par la même voie, à la requête de la partie la plus diligente. »

Art. 4.

Il est ajouté à l'article 476 du Code civil un deuxième alinéa ainsi libellé :

« Chacun des époux est de droit curateur de son conjoint mineur. Si l'un et l'autre sont mineurs, la curatelle est organisée conformément à l'article 480. »

Art. 5.

L'article 108 du Code civil est abrogé et remplacé par les dispositions suivantes :

« Le mineur non émancipé aura son domicile chez celui de ses père et mère administrateur légal ou chez son tuteur; le majeur interdit aura le sien chez son tuteur. »

Art. 6.

Il est ajouté à l'article 507 du Code pénal un second alinéa ainsi libellé :

« La même disposition est applicable à l'époux ou à ceux qui dans son intérêt détruisent, dégradent ou détournent

digen of wegmaken, ten aanzien waarvan een maatregel is uitgevaardigd als bedoeld in de artikelen 221, § 1, en 224 van het Burgerlijk Wetboek. »

Art. 7.

§ 1. Opgeheven worden :

De artikelen 395, 396, 442*bis*, 934, 1029, 1096, tweede lid, en 1538 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 9 van Boek I, Titel I, van het Wetboek van Koophandel.

§ 1*bis*. Het laatste lid van artikel 396*bis* van het Burgerlijk Wetboek wordt opgeheven en door de volgende bepalingen vervangen :

« De artikelen 391 tot 394 zijn van toepassing op de voogdij van de natuurlijke kinderen. »

§ 1*ter*. In het eerste lid van artikel 776 van het Burgerlijk Wetboek worden de woorden : « overeenkomstig de bepalingen van Hoofdstuk VI van de titel Het huwelijk », weggelaten.

§ 2. In het eerste lid van artikel 905 van het Burgerlijk Wetboek worden de woorden : « overeenkomstig hetgeen door de artikelen 217 en 219 in de titel Het huwelijk bepaald is », weggelaten.

§ 3. Artikel 1124 van het Burgerlijk Wetboek wordt opgeheven en vervangen als volgt :

« Zijn onbekwaam om contracten aan te gaan : de minderjarigen, de ontzette personen en, in het algemeen, al degenen aan wie de wet het aangaan van zekere contracten verbiedt. »

§ 4. Artikel 1125 van het Burgerlijk Wetboek wordt opgeheven en vervangen als volgt :

« De minderjarige en de ontzette persoon kunnen slechts in de door de wet bepaalde gevallen hun verbintenissen bestrijden op grond van onbekwaamheid.

» Personen die bekwaam zijn om verbintenissen aan te gaan kunnen zich niet beroepen op de onbekwaamheid van de minderjarige of de ontzette persoon, met wie zij een contract hebben aangegaan. »

§ 5. Artikel 1312 van het Burgerlijk Wetboek wordt opgeheven en vervangen als volgt :

« Wanneer minderjarigen of ontzette personen, als zodanig, toegelaten worden tot de herstelling in hun recht, wat betreft hun verbintenissen, kan de teruggave van hetgeen, als gevolg van die verbintenissen, betaald werd tijdens de minderjarigheid of de ontzetting, van hen niet worden gevorderd, tenzij bewezen is dat het betaalde tot hun voordeel gestrekt heeft. »

§ 6. Artikel 1940 van het Burgerlijk Wetboek wordt opgeheven en vervangen als volgt :

« Indien de persoon die de zaak in bewaring gegeven heeft van staat veranderd is, bijvoorbeeld, indien tegen de meerderjarige bewaargever de ontzetting werd uitgesproken en in al de andere gevallen van die aard of indien de vrouw vóór haar huwelijk een zaak in bewaring heeft gegeven en haar man, krachtens het huwelijksvermogensstelsel, het recht heeft het in bezit te nemen op het ogenblik van de teruggave, kan de in bewaring gegeven zaak slechts teruggegeven worden aan hem die het beheer heeft over de rechten en de goederen van de bewaargever. »

§ 7. In artikel 1990 van het Burgerlijk Wetboek worden de woorden : « en wederzijdse rechten van de echtgenoten », weggelaten.

des meubles qui ont fait l'objet d'une mesure prévue aux articles 221, § 1, et 224 du Code civil. »

Art. 7.

§ 1. Sont abrogés :

Les articles 395, 396, 442*bis*, 934, 1029, 1096, deuxième alinéa, et 1538 du Code civil.

L'article 9 du Livre Ier, Titre Ier du Code de commerce.

§ 1*bis*. Le dernier alinéa de l'article 396*bis* du Code civil est abrogé et remplacé par les dispositions suivantes :

« Les articles 391 à 394 sont applicables à la tutelle des enfants naturels. »

§ 1*ter*. Dans le premier alinéa de l'article 776 du Code civil sont abrogés les mots : « conformément aux dispositions du Chapitre VI du titre du Mariage ».

§ 2. Dans le premier alinéa de l'article 905 du Code civil sont abrogés les mots : « conformément à ce qui est prescrit par les articles 217 et 219 au titre du Mariage ».

§ 3. L'article 1124 du Code civil est abrogé et remplacé par la disposition suivante :

« Les incapables de contracter sont : les mineurs, les interdits et généralement tous ceux à qui la loi interdit certains contrats. »

§ 4. L'article 1125 du Code civil est abrogé et remplacé par la disposition suivante :

« Le mineur et l'interdit ne peuvent attaquer, pour cause d'incapacité, leurs engagements que dans les cas prévus par la loi.

» Les personnes capables de s'engager ne peuvent opposer l'incapacité du mineur ou de l'interdit avec qui elles ont contracté. »

§ 5. L'article 1312 du Code civil est abrogé et remplacé par la disposition suivante :

« Lorsque les mineurs ou les interdits sont admis, en ces qualités, à se faire restituer contre leurs engagements, le remboursement de ce qui aurait été, en conséquence de ces engagements, payé pendant la minorité ou l'interdiction, ne peut en être exigé à moins qu'il ne soit prouvé que ce qui a été payé a tourné à leur profit. »

§ 6. L'article 1940 du Code civil est abrogé et remplacé par la disposition suivante :

« Si la personne qui a fait le dépôt a changé d'état, par exemple si le majeur déposant se trouve frappé d'interdiction et dans tous les cas autres de même nature ou si la femme avant son mariage a fait un dépôt et que son mari a droit, en vertu de son régime matrimonial au moment de la restitution à en prendre possession, le dépôt ne peut être restitué qu'à celui qui a l'administration des droits et des biens du déposant. »

§ 7. A l'article 1990 du Code civil sont abrogés les mots : « et des droits respectifs des époux ».

§ 8. Het eerste lid van artikel 10 van Boek I, van het Wetboek van Koophandel, wordt opgeheven.

§ 9. In artikel 119, lid 2, van Titel IX, Vennootschappen, Boek I van het Wetboek van Koophandel worden de woorden : « en de macht van den echtgenoot » weggelaten.

§ 10. Artikel 2, 8°, van de wet van 30 mei 1924, gewijzigd bij de wet van 9 maart 1929, tot instelling van het Handelsregister, wordt vervangen als volgt :

« Het bewijs dat zijn voogd hem gemachtigd heeft, wanneer het een minderjarige betreft. »

§ 11. Artikel 35bis van de wet van 25 ventôse jaar XI, gewijzigd bij de wet van 1 maart 1950, eerste artikel, wordt opgeheven en vervangen als volgt :

« Het ambt van notaris is toegankelijk voor de vrouwen. »

§ 12. A) Artikel 23bis van de wet van 16 maart 1865 houdende instelling van een Algemene Spaar- en Lijfrentekas wordt vervangen als volgt :

« De vrouw, zelfs indien zij in gemeenschap van goederen gehuwd is, heeft alleen de bevoegdheid om de bedragen ingeschreven in het spaarboekje, dat op haar naam geopend is, op te halen.

» De in gemeenschap van goederen gehuwde man kan zich evenwel verzetten tegen de ophaling van de gelden, indien zij geen voorbehouden goederen van de vrouw zijn. De rechter kan, met inachtneming van de belangen van de vrouw en van het huishouden, het verzet geldig verklaren of de opheffing ervan bevelen. Ingevolge deze beslissingen zal, al naar het geval, de bevoegdheid om de ophalingen te verrichten aan de man overgedragen of aan de vrouw alleen gelaten worden; de rechter kan evenwel de ophalingen door een van de echtgenoten afhankelijk stellen van voorwaarden die hij bepaalt.

» De bedragen ingeschreven in het boekje van de vrouw kunnen door haar schuldeisers in beslag worden genomen. Ook de schuldeisers van de man die in gemeenschap van goederen gehuwd is bezitten dit recht, indien de man zich in het belang van het huishouden heeft verbonden; het bewijs daarvan moet door de schuldeiser geleverd worden. »

B) De artikelen 23ter en 45 van dezelfde wet worden opgeheven.

§ 13. Artikel 11 van de wet van 23 juni 1894 houdende herziening van de wet van 3 april 1851 op de mutualiteitsverenigingen wordt opgeheven.

§ 14. De leden 1, 2 en 3 van artikel 3 van de wet van 31 maart 1898 op de beroepsverenigingen worden opgeheven en vervangen als volgt :

« De Vereniging bestaat uit ten minste zeven werkende leden.

» De minderjarige die de leeftijd van zestien jaar heeft bereikt kan lid zijn van een Vereniging behoudens verzet van de vader of van de voogd, dat aan een van de directeurs van de Vereniging of aan de afgevaardigde van de directie ter kennis wordt gebracht.

» De minderjarige kan tegen het verzet opkomen bij de vrederechter, die uitspraak doet op eenvoudig verzoek, partijen gehoord of geroepen. »

§ 15. A) De artikelen 29, 31, 32 en 37 van de wet van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomst worden opgeheven.

B) In artikel 38 van de wet van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomst worden de woorden : « doch behoudens verzet van deze », weggelaten.

§ 8. L'alinéa premier de l'article 10 du Livre Ier, du Code de Commerce, est supprimé.

§ 9. Dans l'article 119, deuxième alinéa, du Titre IX, Des Sociétés, Livre Ier du Code de Commerce, sont abrogés les mots : « et la puissance maritale ».

§ 10. L'article 2, 8°, de la loi du 30 mai 1924 modifié par la loi du 9 mars 1929, portant création du Registre de commerce, est remplacé par le texte suivant :

« La preuve de l'autorisation de son tuteur, s'il s'agit d'un mineur. »

§ 11. L'article 35bis de la loi du 25 ventôse an XI, modifié par la loi du 1er mars 1950, article premier, est abrogé et remplacé par la disposition suivante :

« Les fonctions de notaire sont accessibles aux femmes. »

§ 12. A) L'article 23bis de la loi du 16 mars 1865 qui institue une Caisse Générale d'Épargne et de Retraite est remplacé par la disposition suivante :

« La femme mariée, même commune en biens, a seule le pouvoir de retirer les sommes inscrites au livret ouvert à son nom.

» Le mari commun en biens peut toutefois s'opposer au retrait des fonds, s'ils ne constituent pas des biens réservés de la femme. Le juge, eu égard aux intérêts de la femme et du ménage, peut valider l'opposition ou en ordonnera la main-levée. Ces décisions auront pour effet, selon le cas, de transférer au mari ou de maintenir à la femme le pouvoir d'effectuer seule les retraits; le juge peut toutefois subordonner les retraits à effectuer par l'un des époux à des conditions qu'il déterminera.

» Les sommes inscrites au livret de la femme peuvent être saisies par les créanciers de celle-ci. Elles peuvent l'être également par les créanciers du mari commun en biens si celui-ci a contracté dans l'intérêt du ménage; la preuve de cet intérêt incombe au créancier. »

B) Les articles 23ter et 45 de la même loi sont abrogés.

§ 13. L'article 11 de la loi du 23 juin 1894 portant revision de la loi du 3 avril 1851 sur les sociétés mutualistes est abrogé.

§ 14. Les alinéas 1, 2 et 3 de l'article 3 de la loi du 31 mars 1898 sur les Unions professionnelles sont abrogés et remplacés par les alinéas suivants :

« L'Union comprend au moins sept membres effectifs.

» Le mineur parvenu à l'âge de seize ans peut être membre d'une Union, sauf opposition du père ou du tuteur, notifiée à un des directeurs de l'Union ou au délégué de la direction.

» Le mineur peut se pourvoir contre l'opposition devant le juge de paix, qui statue sur simple réquisition, parties entendues ou appelées. »

§ 15. A) Les articles 29, 31, 32 et 37 de la loi du 10 mars 1900 sur le contrat de travail sont abrogés.

B) Dans l'article 30 de la loi du 10 mars 1900 sur le contrat de travail, les mots : « mais sauf opposition de ce dernier », sont supprimés.

C) In artikel 38 van de wet van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomst worden de woorden : « De bepalingen van de artikelen 29 en 33 », vervangen door : « De bepalingen van artikel 33 ».

D) In artikel 39 van de wet van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomst worden de woorden : « De bepalingen van artikelen 30 tot 33 », vervangen door : « De bepalingen van de artikelen 30 en 33 ».

E) Artikel 41 van dezelfde wet wordt opgeheven en vervangen als volgt :

« Voor alle geschillen inzake werk, arbeid en loon, die tot hun bevoegdheid behoren, kunnen de werkrechtshouders en de vrederechter voor de minderjarige een voogd *ad hoc* aanstellen om, in het geding, de afwezige of verhinderde voogd te vervangen. »

§ 16. Artikel 9 van de wet van 15 mei 1912 op de kindbescherming wordt opgeheven en als volgt vervangen :

« In de bij de vorige artikelen bedoelde gevallen wordt de termijn voor hoger beroep op vijftien dagen bepaald. In het geval bedoeld bij artikel 6 heeft het hoger beroep geen schorsende kracht. »

§ 17. De leden 2 en 3 van het eerste artikel van de wet van 27 augustus 1921, betreffende het uitoefenen van het ambt van burgemeester, schepenen, gemeentesecretaris of -ontvanger, door de vrouwen, en de artikelen 2 en 3 van diezelfde wet worden opgeheven.

§ 18. Artikel 15 van de wet van 10 maart 1925 tot regeling van de openbare onderstand wordt opgeheven en vervangen als volgt :

« De vrouwen kunnen deel uitmaken van de commissies van onderstand. »

§ 19. De artikelen 104 en 105 van de wet van 5 juni 1928 houdende regeling van de arbeidsovereenkomst wegens scheepsdienst worden opgeheven.

§ 20. De artikelen 2, 3 en 4, van de wet van 1 februari 1947, waarbij de uitoefening van het beroep van pleitbezorger door de gehuwde vrouw afhankelijk wordt gesteld van de machtiging van de man, worden opgeheven.

§ 21. De artikelen 2 en 3 van de wet van 7 mei 1947, waarbij de uitoefening van het beroep van advocaat bij het Hof van cassatie door de gehuwde vrouw afhankelijk wordt gesteld van de machtiging van de man, worden opgeheven.

§ 22. De artikelen 2, 3, 4 en 5 van de wet van 7 april 1922, waarbij de uitoefening van het beroep van advocaat door de gehuwde vrouw afhankelijk wordt gesteld van de machtiging van de man, worden opgeheven.

§ 23. Artikel 3 van de wet van 21 februari 1948, waarbij de toelating van de vrouwen tot de magistratuur afhankelijk wordt gesteld van de machtiging van de man, wordt opgeheven.

§ 23bis. In het eerste en derde lid van artikel 70 van het koninklijk besluit van 10 september 1936, tot codificatie van de postwetgeving in binnenlandse dienst de woorden : « aan de gehuwde vrouw », weggelaten.

De eerste volzin van het zesde lid van hetzelfde artikel wordt weggelaten en vervangen door de volgende bepalingen :

« Verzet van de curators der ontvoogde minderjarigen of van de gerechtelijke raadslieden, kan enkel worden aangetekend krachtens machtiging van de rechtbank van eerste aanleg van de woonplaats van de ontvoogde minderjarige of van de rechtbank, welke de gerechtelijke raadsman benoemd heeft.

C) A l'article 38 de la loi du 10 mars 1900 sur le contrat de travail, les mots : « Les dispositions des articles 29 et 33 », sont remplacés par : « Les dispositions de l'article 33 ».

D) A l'article 39 de la loi du 10 mars 1900 sur le contrat de travail, les mots : « Les dispositions des articles 30 à 33 » sont remplacés par : « Les dispositions des articles 30 et 33 ».

E) L'article 41 de la même loi est abrogé et remplacé par la disposition suivante :

« Les conseils de prud'hommes et le juge de paix, en toutes contestations, pour fait d'ouvrage, de travail et de salaire qui sont de leur compétence peuvent nommer au mineur un tuteur *ad hoc* pour remplacer, dans l'instance, le tuteur absent ou empêché. »

§ 16. L'article 9 de la loi du 15 mai 1912 sur la protection de l'enfance est abrogé et remplacé par la disposition suivante :

« Dans les cas prévus par les articles précédents le délai d'appel est fixé à 15 jours. L'appel n'est pas suspensif dans le cadre de l'article 6. »

§ 17. Les alinéas 2 et 3 de l'article premier de la loi du 27 août 1921 concernant l'exercice par les femmes, des fonctions de bourgmestre, d'échevin, de secrétaire ou de receveur communal, et les articles 2 et 3 de la même loi sont abrogés.

§ 18. L'article 15 de la loi du 10 mars 1925 organique de l'assistance publique est abrogé et remplacé par la disposition suivante :

« Les femmes peuvent faire partie des commissions d'assistance. »

§ 19. Les articles 104 et 105 de la loi du 5 juin 1928 portant réglementation du contrat d'engagement maritime sont abrogés.

§ 20. Les articles 2, 3 et 4, de la loi du 1er février 1947, subordonnant à l'autorisation maritale l'exercice de la profession d'avouée par la femme mariée, sont abrogés.

§ 21. Les articles 2 et 3 de la loi du 7 mai 1947, subordonnant à l'autorisation maritale l'exercice de la profession d'avocat à la Cour de cassation par la femme mariée, sont abrogés.

§ 22. Les articles 2, 3, 4 et 5, de la loi du 7 avril 1922 subordonnant à l'autorisation maritale l'exercice de la profession d'avocat par la femme mariée, sont abrogés.

§ 23. L'article 3 de la loi du 21 février 1948 subordonnant à l'autorisation maritale l'accès des femmes à la magistrature, est abrogé.

§ 23bis. Au premier et troisième alinéa de l'article 70 de l'arrêté royal du 10 septembre 1936 codifiant la législation postale en service intérieur sont abrogés les mots : « à des femmes mariées ».

La première phrase du sixième alinéa du même article est abrogée et remplacée par les dispositions suivantes :

« L'opposition des curateurs des mineurs émancipés ou celle des conseils judiciaires ne peut être formée qu'en vertu de la permission du tribunal de première instance du domicile du mineur émancipé ou du tribunal qui a nommé le conseil judiciaire. »

§ 24. A) In artikel 162 van het koninklijk besluit van 30 november 1939, n° 64, houdende het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, bekrachtigd bij artikel 2 der wet van 16 juni 1947, wordt 14° vervangen als volgt :

« 14° Akten, vonnissen en arresten betreffende procedures ingesteld bij de wetten van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomst, van 7 augustus 1922 op de bediendenarbeidsovereenkomst en van 5 juni 1929 houdende regeling van het arbeidscontract wegens scheepsdienst, met betrekking tot de bekwaamheid van de minderjarige om zijn arbeid te verhuren en zijn loon of bezoldiging te ontvangen. »

B) In artikel 59 van het besluit van de Regent van 26 juni 1947 houdende het Wetboek der zegelrechten, bekrachtigd bij artikel één der wet van 14 juli 1951, wordt 29° vervangen als volgt :

« 29° Akten betreffende procedures ingesteld bij de wetten van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomst, van 7 augustus 1922 op de bediendenarbeidsovereenkomst en van 5 juni 1928 houdende regeling van het arbeidscontract wegens scheepsdienst, met betrekking tot de bekwaamheid van de minderjarige om zijn arbeid te verhuren en zijn loon of bezoldiging te ontvangen. »

§ 25. De hieronder bedoelde bepalingen worden aangepast als volgt :

1. In artikel 391bis, derde lid, van het Strafwetboek worden de woorden : « krachtens artikel 214b van het Burgerlijk Wetboek », vervangen door de woorden : « krachtens artikel 218 van het Burgerlijk Wetboek ».

2. In de hierna onder a tot e genoemde wetsartikelen worden de woorden : « articles 203, 205 et 214 du Code civil », weggelaten en vervangen door de woorden : « articles 203, 205 et 218 du Code civil »; in de hierna onder f tot m genoemde wetsartikelen worden de woorden : « artikelen 203, 205 en 214 van het Burgerlijk Wetboek », weggelaten en vervangen door de woorden : « artikelen 203, 205 en 218 van het Burgerlijk Wetboek ».

a) Eerste artikel van de wet van 24 februari 1847 betreffende de onvatbaarheid voor overdracht en beslag van de pensioenen der weduwen en wezen van de officieren van het leger, alsmede van de wedden van deze officieren, en van de soldij der onderofficieren en soldaten;

b) Artikel 55 van de wet van 16 maart 1865 houdende instelling van een Algemene Spaar- en Lijfrentekas;

c) Artikel 3 van de wet van 18 augustus 1887 betreffende de onvatbaarheid voor overdracht en beslag van het loon der werklieden, gewijzigd bij artikel 30 van de wet van 7 augustus 1922 op het bediendencontract;

d) Artikel 9 van de wet van 23 juni 1894 betreffende de mutualiteitsverenigingen;

e) Het enig artikel van de wet van 20 juni 1896 betreffende de onvatbaarheid voor overdracht en beslag van de pensioenen der bedienden en agenten van de provincie- en gemeentebesturen.

f) Artikel 63 van de wetten op de militaire pensioenen, geordend bij het koninklijk besluit n° 262 van 11 augustus 1923;

g) Artikel 11 van de wet van 6 juli 1931 tot voorbereiding van het inrichten der sociale verzekeringen der zee-
lieden van alle rang der koopvaardij;

§ 24. A) Dans l'article 162 de l'arrêté royal du 30 novembre 1939, n° 64, contenant le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, confirmé par l'article 2 de la loi du 16 juin 1947, le 14° est remplacé par la disposition suivante :

« 14° Les actes, jugements et arrêts relatifs aux procédures instituées par les lois du 10 mars 1900 sur le contrat de travail, du 7 août 1922 sur le contrat d'emploi et du 5 juin 1928 portant réglementation du contrat d'engagement maritime, au sujet de la capacité du mineur d'engager son travail et de toucher son salaire ou rémunération. »

B) Dans l'article 59 de l'arrêté du Régent du 26 juin 1947, contenant le Code des droits de timbre, confirmé par l'article premier de la loi du 14 juillet 1951, le 29° est remplacé par la disposition suivante :

« 29° Les actes relatifs aux procédures instituées par les lois du 10 mars 1900 sur le contrat de travail, du 7 août 1922 sur le contrat d'emploi et du 5 juin 1928 portant réglementation du contrat d'engagement maritime, au sujet de la capacité du mineur d'engager son travail et de toucher son salaire ou rémunération. »

§ 25. Les adaptations suivantes sont apportées à diverses dispositions :

1. Au troisième alinéa de l'article 391bis du Code pénal, les mots : « en vertu de l'article 214b du Code civil », sont remplacés par : « en vertu de l'article 218 du Code civil. »

2. Dans les articles de loi mentionnés sur la liste ci-après, les mots : « articles 203, 205 et 214 du Code civil », sont supprimés et remplacés par : « articles 203, 205 et 218 du Code civil ».

a) Article premier de la loi du 24 février 1847 qui rend incessibles et insaisissables les pensions de veuves et orphelins des officiers de l'armée, ainsi que les appointements de ceux-ci, et la solde des sous-officiers et soldats;

b) Article 55 de la loi du 16 mars 1865 qui institue une Caisse générale d'Épargne et de Retraite;

c) Article 3 de la loi du 18 août 1887 relative à l'incessibilité et à l'insaisissabilité des salaires des ouvriers, modifié par l'article 30 de la loi du 7 août 1922 relative au contrat d'emploi;

d) Article 9 de la loi du 23 juin 1894 sur les sociétés mutualistes;

e) Article unique de la loi du 20 juin 1896 portant insaisissabilité et incessibilité des pensions des employés et agents des administrations provinciales et communales.

f) Article 63 des lois sur les pensions militaires coordonnées par l'arrêté royal n° 262 du 11 août 1923;

g) Article 11 de la loi du 6 juillet 1931 préparatoire à l'organisation des assurances sociales des marins de tous grades de la marine marchande;

h) Artikel 19 van het koninklijk besluit n° 254 van 12 maart 1936 waarbij eenheid wordt gebracht in het regime van de pensioenen der weduwen en wezen van het burgerlijk Staatspersoneel en het daarmee gelijkgestelde personeel;

i) Artikel 19 van het koninklijk besluit n° 255 van 12 maart 1936 tot éénmaking van het pensioenregime voor de weduwen en wezen der leden van het leger en van de Rijkswacht;

j) Artikel 97 van het koninklijk besluit van 26 december 1938 betreffende de pensioenregeling van het gemeentepersoneel;

k) Artikel 55, § 1, c. van de wetten op de vergoedingspensioenen geordend bij Regentsbesluit van 5 oktober 1948;

l) Artikel 26 van het koninklijk besluit van 31 december 1884 houdende regeling van de wijze van uitkering van het pensioen der gemeenteleraren en onderwijzers;

m) Artikelen 42 en 77 van het koninklijk besluit van 1 juli 1937 tot wijziging der statuten der Kas voor Werklieden van het Departement van Posterijen, Telegraaf en Telefoon.

3. In artikel 45 van de algemene wet van 21 juli 1844 op de burgerlijke en geestelijke pensioenen, zoals het werd gewijzigd bij artikel 10 van de wet van 2 augustus 1955 houdende perekwatie der rust- en overlevingspensioenen worden de woorden: « artikelen 203, 205 en 214b van het Burgerlijk Wetboek », weggelaten en vervangen door de woorden: « artikelen 203, 205 en 218 van het Burgerlijk Wetboek ».

4. In de wet van 14 januari 1928 betreffende de verlaten van familie, gewijzigd bij de wetten van 30 mei 1931 en 17 januari 1939, worden de woorden: « artikel 214b van het Burgerlijk Wetboek », weggelaten en vervangen door de woorden: « artikel 218 van het Burgerlijk Wetboek ».

5. In artikel 5 van de wet van 24 juli 1939 tot vrijwaring van de rechten der wederopgeroepen burgers, worden de woorden: « artikel 214i van het Burgerlijk Wetboek », weggelaten en vervangen door de woorden: « artikel 220 van het Burgerlijk Wetboek ».

6. In de hieronder vermelde wetsartikelen worden de woorden: « artikelen 214b en 214j van het Burgerlijk Wetboek », weggelaten en vervangen door de woorden: « artikelen 218 en 221 van het Burgerlijk Wetboek ».

a) Artikel 5, 4°, laatste lid, van de besluitwet van 10 januari 1945 betreffende de maatschappelijke zekerheid van de mijnwerkers en ermee gelijkgestellten.

b) Artikel 32, tweede lid, van het besluit van de Regent van 12 september 1946 tot samenordening van de wetten betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood.

c) Artikel 87, laatste lid, van de besluitwet van 25 februari 1947 tot samenordening en wijziging van de wetten betreffende het pensioenstelsel voor de mijnwerkers en de ermee gelijkgestellten.

7. In artikel 31bis van de wet van 26 februari 1947 het statuut regelende van de politieke gevangenen en hun rechthebbenden (art. 24 van de wet van 10 maart 1954 tot verklaring van de wet van 26 februari 1947 houdende regeling van het statuut van de politieke gevangenen en hun rechthebbenden, gewijzigd bij de wet van 31 maart 1949, en tot wijziging van de statuten van de politieke gevangenen en hun rechthebbenden, van de buitenlanders politieke gevangenen, van de burgerlijke weerstanders en

h) Article 19 de l'arrêté royal n° 254 du 12 mars 1936 unifiant le régime des pensions des veuves et des orphelins du personnel civil de l'Etat et du personnel assimilé;

i) Article 19 de l'arrêté royal n° 255 du 12 mars 1936 unifiant le régime des pensions des veuves et des orphelins des membres de l'armée et de la gendarmerie;

j) Article 97 de l'arrêté royal du 26 décembre 1938 relatif au régime des pensions du personnel communal;

k) Article 55, § 1, c, des lois sur les pensions de réparation coordonnées par arrêté du Régent du 5 octobre 1948;

l) Article 26 de l'arrêté royal du 31 décembre 1884 portant règlement du mode de liquidation de la pension des professeurs et instituteurs communaux;

m) Articles 42 et 77 de l'arrêté royal du 1er juillet 1937 portant modification aux statuts de la Caisse des Ouvriers du Département des Postes, Télégraphes et Téléphones.

3. A l'article 45 de la loi générale du 21 juillet 1844 sur les pensions civiles et ecclésiastiques, modifié par l'article 10 de la loi du 2 août 1955 portant péréquation des pensions de retraite et de survie, les mots: « articles 203, 205 et 214b du Code civil », sont supprimés et remplacés par: « articles 203, 205 et 218 du Code civil ».

4. Dans la loi du 14 janvier 1928 concernant l'abandon de famille, modifiée par les lois des 30 mai 1931 et 17 janvier 1939, les mots: « article 214b du Code civil », sont supprimés et remplacés par: « article 218 du Code civil ».

5. A l'article 5 de la loi du 24 juillet 1939 tendant à sauvegarder les droits des citoyens rappelés sous les armes, les mots: « l'article 214i du Code civil » sont supprimés et remplacés par: « l'article 220 du Code civil ».

6. Dans les articles de loi mentionnés ci-après, les mots: « articles 214b et 214j du Code civil », sont supprimés et remplacés par: « les articles 218 et 221 du Code civil ».

a) Article 5, 4°, dernier alinéa, de l'arrêté-loi du 10 janvier 1945 concernant la sécurité sociale des ouvriers mineurs et assimilés.

b) Article 32, deuxième alinéa, de l'arrêté du Régent du 12 septembre 1946 coordonnant les lois relatives à l'assurance en vue de la vieillesse et du décès prématuré.

c) Article 87, dernier alinéa, de l'arrêté-loi du 25 février 1947 coordonnant et modifiant les lois sur le régime de retraite des ouvriers mineurs et assimilés.

7. A l'article 31bis de la loi du 26 février 1947 organisant le statut des prisonniers politiques et de leurs ayants droit (art. 24 de la loi du 10 mars 1954 interprétant la loi du 26 février 1947 organisant le statut des prisonniers politiques et de leurs ayants droit, modifiée par la loi du 31 mars 1949 et apportant des modifications aux statuts des prisonniers politiques et de leurs ayants droit, des prisonniers politiques étrangers, des résistants civils et des réfractaires, des déportés pour le travail obligatoire et des

werkweigeraars, van de gedeporteerden voor de verplichte arbeidsdienst en van de krijgsgevangenen van 1940-1945), worden de woorden: « in de zin van artikel 224a van het Burgerlijk Wetboek », vervangen door de woorden: « in de zin van § 1, van artikel 226septies van het Burgerlijk Wetboek ».

Art. 8.

Tijdelijke bepalingen.

1° In het Burgerlijk Wetboek wordt een artikel 226bis ingevoegd, luidende:

« Ongeacht het huwelijksvermogenstelsel, kan de vrouw zonder machtiging van haar man in rechte optreden voor alle geschillen inzake goederen waarover de vrouw het beheer heeft, voor zover dit het beheer betreft, of inzake de rechten die haar zijn toegekend voor de uitoefening van een beroep, een nijverheids- of een handelsbedrijf. »

2° In het Burgerlijk Wetboek wordt een artikel 226ter ingevoegd, luidende:

« Wanneer de vrouw om reden van haar huwelijksvermogenstelsel niet in rechte kan optreden zonder toestemming van haar man en wanneer deze zijn toestemming weigert, kan de rechter machtiging verlenen. »

3° In het Burgerlijk Wetboek wordt een artikel 226quater ingevoegd, luidende:

« Wanneer de vrouw om reden van haar huwelijksvermogenstelsel geen akte kan verlijden zonder de toestemming van haar man en wanneer deze weigert zijn toestemming te geven, kan zij haar man rechtstreeks doen dagvaarden voor de rechtbank van eerste aanleg van het arrondissement der echtelijke verblijfplaats, die de machtiging kan verlenen of weigeren, nadat de man in raadkamer gehoord of behoorlijk is opgeroepen. »

4° In het Burgerlijk Wetboek wordt een artikel 226quinquies ingevoegd, luidende:

« De vrouw die een beroep, een nijverheids- of een handelsbedrijf uitoefent, verbindt zich persoonlijk voor alles wat haar beroep, handel of nijverheid betreft.

» Wordt deze activiteit met de uitdrukkelijke instemming van de man uitgeoefend, dan verbindt zij ook deze, indien tussen hen gemeenschap bestaat. »

5° In het Burgerlijk Wetboek wordt een artikel 226sexies ingevoegd, luidende:

« De onbekwaamheden om in rechte op te treden of overeenkomsten aan te gaan, die voor de vrouw voortvloeien uit haar huwelijksvermogenstelsel, worden geschorst:

» a) indien de man afwezig is, ontzet of in de onmogelijkheid zijn wil te kennen te geven;

» b) indien de man tot een criminele straf is veroordeeld, zolang de straf duurt, al is deze straf enkel bij wederspanningheid aan de wet uitgesproken. »

6° In het Burgerlijk Wetboek wordt een artikel 226septies ingevoegd, luidende:

« § 1. De opbrengst van de arbeid van de vrouw die een beroep, onderscheiden van dat van haar man, uitoefent, en het daarvan komende spaargeld vormen voorbehouden goederen te haren voordele; alle hiermee strijdige, in het huwelijkscontract opgenomen bepalingen, zijn nietig. De zaken bestemd voor het persoonlijk gebruik van de vrouw zijn hierin begrepen, onder meer kleren, juwelen en gereedschappen, alsook alle vergoedingen of schadeloosstellingen die haar toekomen uit hoofde van een ongeval ten gevolge waarvan zij beroepsinkomsten verloren heeft, waarop zij gerechtigd was te rekenen.

prisonniers de guerre 1940-1945), les mots: « au sens de l'article 224a du Code civil », sont remplacés par les mots: « au sens du § 1, de l'article 226septies du Code civil ».

Art. 8.

Dispositions temporaires.

1° Il est inséré au Code civil un article 226bis, libellé comme suit:

« Quel que soit le régime matrimonial, la femme peut ester en jugement sans l'autorisation du mari dans toutes les contestations relatives aux biens, dont la femme a l'administration, en ce qui a trait à cette administration, ou concernant les droits qui lui sont reconnus pour l'exercice d'une profession, d'une industrie ou d'un commerce. »

2° Il est inséré au Code civil un article 226ter libellé comme suit:

« Lorsqu'en raison de son régime matrimonial, la femme ne peut ester en jugement sans le consentement du mari et que celui-ci le lui refuse, le juge peut donner l'autorisation. »

3° Il est inséré au Code civil un article 226quater, libellé comme suit:

« Lorsqu'en raison de son régime matrimonial, la femme ne peut passer un acte sans le consentement du mari et que celui-ci refuse de le lui donner, elle peut faire citer son mari directement devant le tribunal de première instance de l'arrondissement de la résidence conjugale, qui peut donner ou refuser son autorisation, après que le mari ait été entendu ou dûment appelé en la chambre du conseil. »

4° Il est inséré au Code civil un article 226quinquies, libellé comme suit:

« La femme qui exerce une profession, une industrie ou un commerce, s'oblige personnellement pour ce qui concerne sa profession, son industrie ou son négoce.

» Si cette activité est exercée de l'accord exprès du mari, elle l'oblige aussi, s'il y a communauté entre eux. »

5° Il est inséré au Code civil un article 226sexies, libellé comme suit:

« Les incapacités d'ester en jugement ou de contracter, résultant pour la femme de son régime matrimonial sont suspendues:

» a) si le mari est absent, interdit ou dans l'impossibilité de manifester sa volonté;

» b) s'il a été condamné à une peine criminelle, encore qu'elle n'ait été prononcée que par contumace, pendant la durée de la peine. »

6° Il est inséré un article 226septies au Code civil, libellé comme suit:

« § 1. A peine de nullité de toute clause contraire insérée au contrat de mariage, les produits du travail de la femme qui exerce une profession distincte de celle de son mari et les économies en provenant, constituent à son profit des biens réservés. Y sont comprises les choses qui sont destinées à l'usage personnel de la femme, notamment les vêtements, les bijoux et les instruments de travail, ainsi que toutes les indemnités ou dommages-intérêts lui revenant du chef d'un accident qui l'a privée de gains professionnels sur lesquels elle était en droit de compter.

» De voorafgaande bepalingen zijn niet toepasselijk op de winst van een handel door de vrouw gedreven met behulp van goederen die haar man tot haar beschikking heeft gesteld.

» § 2. Alleen de vrouw heeft het beheer en het genot van haar voorbehouden goederen; zij alleen mag die beleggen door aankoop van roerende en onroerende goederen; zij mag zonder machtiging van haar man de aldus verkregen goederen verbinden, met hypotheek bezwaren, onder bezwarende titel vervreemden en daarover beschikken in het belang van het huishouden of om aan gemeenschappelijke kinderen een stand te verschaffen.

» § 3. Indien de vrouw misbruik maakt van de macht die haar in het belang van het huishouden is toegekend, onder meer in geval van verkwisting, onvoorzichtigheid of wanbeheer, kan de man de intrekking van de macht doen uitspreken door de burgerlijke rechtbank van de laatste echtelijke woonplaats, die in raadkamer beslist, in tegenwoordigheid of na behoorlijke oproeping van de vrouw en na het openbaar ministerie te hebben gehoord.

» Het vonnis waarbij intrekking van de macht wordt uitgesproken, is uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande verzet, of beroep en zonder borgtocht. Het kan ook, als het definitief geworden is, op verzoek van de man worden ingetrokken.

» Het vonnis wordt door de zorgen van de procureur des Konings of van de man binnen een maand na zijn dagtekening bij uittreksel gezonden aan de griffie van de burgerlijke rechtbank om aldaar te worden overgeschreven in een daartoe gehouden register. Bovendien moet het worden openbaar gemaakt zoals bepaald in artikel 501 van het Burgerlijk Wetboek. Indien een van de echtgenoten koopman is, moet het eveneens worden overgeschreven in het register, bedoeld in artikel 12 van de wet van 15 december 1872, en in de arrondissementen waar een rechtbank van koophandel bestaat, moet het in de gehoorzaal worden aangeplakt.

» In geval van dringende noodzakelijkheid kan de voorzitter van de rechtbank de man machtigen zich te verzetten tegen de handelingen die de vrouw zich voorneemt met derden aan te gaan.

» § 4. Op de voorbehouden goederen van de vrouw kan door haar schuldeisers beslag worden gelegd. Er kan ook beslag worden gelegd in geval de echtgenoten gezamenlijk of afzonderlijk overeenkomsten in het belang van het huishouden hebben aangegaan.

» Het bewijs dat de schuld in het belang van het huishouden is aangegaan, moet door de schuldeiser worden geleverd.

» § 5. Het bewijs dat de vrouw een beroep onderscheiden van dat van haar man, uitoefent, wordt tegenover de schuldeisers met wie zij zonder bedrog heeft gehandeld, geleverd door overlegging van een akte van bekendheid of door ieder ander middel.

» De vrouw kan, zowel tegenover haar man als tegenover derden, de herkomst en de omvang van de voorbehouden goederen bewijzen door alle wettelijke middelen, behalve door algemene bekendheid.

» Indien het onroerende goederen of onroerende rechten betreft, is het bewijs alleen dan ontvankelijk, indien de akte van aankoop door de vrouw de verklaring bevat dat de aankoop door haar gedaan is met behulp van voorbehouden goederen en om als wederbelegging te dienen.

» § 6. A) Bij de ontbinding van de gemeenschap van goederen of van de gemeenschap van aanwinsten worden de voorbehouden goederen begrepen in de te verdelen baten, behalve indien zij terzelfder tijd de hoedanigheid van eigen goederen hebben.

» Les dispositions qui précèdent ne s'appliquent pas aux gains d'un commerce exercé par la femme à l'aide de biens mis à sa disposition par le mari.

» § 2. Seule la femme a l'administration et la jouissance de ses biens réservés; elle peut seule en faire emploi en acquisitions de biens mobiliers et immobiliers; elle peut, sans l'autorisation de son mari, engager, hypothéquer, aliéner à titre onéreux, les biens acquis ainsi et en disposer à titre gratuit dans l'intérêt du ménage ou pour l'établissement des enfants communs.

» § 3. En cas d'abus, par la femme, des pouvoirs qui lui sont conférés dans l'intérêt du ménage, notamment en cas de dissipation, d'imprudence ou de mauvaise gestion, le mari peut en faire prononcer le retrait par le tribunal civil de la dernière résidence conjugale, statuant en chambre du conseil, en présence de la femme, où elle est dûment appelée, le ministère public entendu.

» Le jugement prononçant le retrait des pouvoirs est exécutoire par provision, nonobstant opposition ou appel, et sans caution. Il peut aussi, lorsqu'il sera devenu définitif, être rapporté sur la demande du mari.

» Le jugement est, à la diligence du procureur du Roi ou du mari, transmis par extrait, dans le mois de sa date, au greffe du tribunal civil, pour y être transcrit dans un registre tenu à cet effet. Il doit, en outre, recevoir la publicité prévue par l'article 501 du Code civil. Si l'un des époux est commerçant, il devra également être transcrit au registre prévu par l'article 12 de la loi du 15 décembre 1872 et être affiché, dans les arrondissements où il existe un tribunal de commerce, dans la salle de l'auditoire de ce dernier tribunal.

» En cas d'urgence, le président du tribunal peut donner au mari l'autorisation de s'opposer aux actes que la femme se propose de passer avec des tiers.

» § 4. Les biens réservés peuvent être saisis par les créanciers de la femme. Ils peuvent l'être également si les époux, ensemble ou séparément, ont contracté dans l'intérêt du ménage.

» La preuve que la dette a été contractée dans l'intérêt du ménage incombe au créancier.

» § 5. La preuve que la femme exerce une profession distincte de celle de son mari est faite envers les créanciers avec lesquels elle a traité sans fraude, par la production d'un acte de notoriété ou par tout autre moyen.

» La femme peut fournir la preuve de la provenance et de la consistance des biens réservés, tant vis-à-vis de son mari que vis-à-vis des tiers, par toutes voies de droit, sauf par la commune renommée.

» S'il s'agit d'immeubles ou de droits immobiliers, la preuve n'est recevable que si l'acte d'acquisition par la femme contient la déclaration que l'acquisition a été faite par elle, à l'aide de biens réservés et pour en tenir lieu.

» § 6. A) A la dissolution de la communauté ou de la société d'acquêts, les biens réservés sont compris dans l'actif à partager, à moins qu'ils aient en même temps nature de biens propres.

» Schulden betreffende de voorbehouden goederen volgen het lot van deze goederen.

» Indien echter de man of zijn erfgenamen een getrouwe en nauwkeurige boedelbeschrijving opmaken, staan zij voor die schulden niet verder in dan tot de waarde der voorbehouden goederen die zij verkrijgen.

» De vrouw die afstand doet van de gemeenschap, neemt de voorbehouden goederen terug, zuiver en vrij van alle andere schulden dan die waarover zij vroeger tot pand strekten.

» Dezelfde bevoegdheid zal overgaan op haar afstammelingen.

» B) Onder alle stelsels waarin noch gemeenschap van goederen noch gemeenschap van aanwinsten bestaat, zijn de voorbehouden goederen eigendom van de vrouw. »

» Les dettes afférentes aux biens réservés suivent le sort de ces biens.

» Toutefois, si le mari ou ses héritiers font un inventaire fidèle et exact, ils ne sont tenus de ces dettes qu'à concurrence de la valeur des biens réservés qu'ils recueillent.

» La femme qui renonce à la communauté reprend les biens réservés francs et quittes de toutes dettes autres que celles dont ils étaient antérieurement le gage.

» Cette faculté appartiendra à ses descendants.

» B) Sous tous les régimes qui ne comportent ni communauté ni société d'acquêts, les biens réservés sont la propriété de la femme. »